SVOBODA СВОБОДА

UKRAINIAN DAILY — УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК

Пам'ятаймо про Україну!

VOL. XCIX. No. 210. JERSEY CITY and NEW YORK, WEDNESDAY, NOVEMBER 4, 1992. CENTS 25 ЦЕНТІВ ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, СЕРЕДА, 4-го ЛИСТОПАДА 1992. Ч. 210. РІК XCIX.

ПРЕСОВІ ВИДАННЯ УКРАЇНИ ПРОТЕСТУЮТЬ

Київ (УНІАР). — Президія Асоціації Незалежної Преси України ухвалила заяву, в якій, між іншим, сказано: „На тлі глибокої економічної кризи і зубожіння основної маси населення, відповідальність за які повинні нести структури виконавчої та законодавчої влади, велику тривогу викликав нечуваний і невиправданий стрибок цін на папір і поштові послуги, що катастрофічно вплинули на зменшення накладів видань. Найболючіше це вдарило по незалежній пресі. Завважується тенденція — монополізації загальнополітичних видань, з одного боку — урядовими структурами, з другого — комерційними, що робить неможливим перетворення преси в справжню четверту владу — владу громадської думки".

Президія асоціації звернулася до Верховної Ради та Кабінету Міністрів з вимогою вжити конкретних заходів щодо демонополізації преси: створити однакові умови для розвитку всієї загальнополітичної преси. Президія звернулася до Президента не допускати переслідування і утиску опозиційних видань, до прокуратури — припинити порушення кримінальних справи проти авторів незалежних газет.

Групу В. Мороза усунули з Руху

Київ (УНІАР). — Пресове агентство Руху оприлюднило таку заяву з приводу подій, що сталися у Львові 24-го жовтня:

„24-го жовтня 1992 року мала відбутися чергова конференція львівського відділу Народного Руху України. Проведенню конференції перешкодила група осіб — членів Руху під головуванням Валентина Мороза, яка прорвавши охорону і розбивши скляні двері, увірвалася до залі. Після того, як демократично обрані делегати залишили залу, захоплювачі й ті, хто їх підтримує, провели своє засідання, прийнявши при цьому певні документи. Після зірвання конференції було прийнято ухвалу центрального проводу Руху з осудом групи, котра захопила залю. Згідно з ухвалою, організатори та учасники антизаконної акції виключені з членів Руху України; організовані зазначеними особами збори в залі, де мала відбутися конференція, визнано неправочинними, а їхні рішення недійсними".

Ще 2-го жовтня центральний провід Народного Руху дав належну оцінку ситуації, що склалася у львівському Русі. У заяві з цього приводу, між іншим, сказано:

„Останнім часом в Україні з'явилися авантюрницькі угрупування, які, використовуючи гасла українського націоналізму, пропагують під цим виглядом національну нетерпимість та методи насильства для досягнення своїх цілей. Цим самим вони компромітують ідею націоналізму, як природного прагнення українського народу для завершення свого державного існування при повному дотримуванні прав громадян і дискредитують світлу пам'ять борців за національне визволення..."

У Філядельфії вшанують пам'ять св. п. Патріярха Йосифа

Філядельфія (М.Л.). — Громадський комітет для вшанування 100-річчя народин св. п. Блаженнішого Патріярха Йосифа Сліпого у Філядельфії повідомляє, що відбудеться святочна ювілейна академія в честь св. п. Патріярха Йосифа з нагоди сторіччя народин. Академія відбудеться в Українському Культурно-Освітньому Центрі в неділю, 8-го листопада, початок 3-тя год. по полудні.

Святочне слово виголосить Митрополит УКЦ в ЗСА Стефан Сулик. У програмі беруть участь: Орест Кебало — „Завіщання" св. п. Патріярха Йосифа — рецитація; Український Національний Хор під мистецьким керівництвом Михайла Длябоги виконає такі точки: „Молитва за Патріярха" — музика Івана Недільського, „Отче наш" — музика Бориса Новохатського, соліст — Андрій Добрянський — бас-баритон; „Владико неба і землі" — молитва з опери „Запорожець за Дунаєм", соліст — Богдан Чаплинський. Музичний супровід — піяністка Олена Литвиненко. А. Добрянський виконає також: „З молодости моєї" — музика Пилипа Козицького, „Під Твою милість" — музика Ігоря Соневицького.

Відбудеться також філателістична виставка з присвятою Патріярхові Йосифові у приміщенні УОК-Центру в день академії в годинах 12-3 по полудні. Вступ на академію 10 долярів.

ОСІННЯ ЗАБАВА СУА

Джерзі Сиги, Н.Дж. — Місцевий 71-ий Відділ Союзу Українок Америки влаштовує традиційну осінню забаву, яка відбудеться в суботу, 7-го листопада, о год. 9-ій вечора в Українському Народному Домі, 90-96 Фліт вулиця в Джерзі Сиги, Н.Дж. Гратиме оркестра „Темпо". Вступ — 10 дол.

Зростають проблеми у Харкові

Харків (УНІАР). — Прокуратура области зажадала від обласного Управління Юстиції документацію з приводу реєстрації харківської філії Української Народної Самооборони (УНСО).

На своїй останній сесії Міська Рада визнала Українську Народну Самооборону незаконною, а її дії нелегальними. Однак другого дня після цього обласне Управління Юстиції зареєструвало УНСО.

На засіданні депутатської комісії з питань законності і правопорядку, куди було викликано заступника обласного Управління Юстиції Лілію Ковальову, цю ситуацію потрактовано як виклик владі. Л. Ковальова заявила, що, реєструючи УНСО, вона не знала про рішення сесії.

Командир фльоти України відвідав Францію

Севастопіль (УНІАР). — На офіційне запрошення амбасадора Франції в Україні командуючий військово-морськими силами України контр-адмірал Борис Кожин відвідав 13-ту виставку техніки для військово-морських сил, яка відбувалася у французьких містах Бресті і Ля-Бурже.

До складу української делегації увійшли також заступник міністра машинобудування військово-промислового комплексу і конверсії України Козаков, представник Кабінету Міністрів України Юрченко. Делегація зустрілася з представниками державної влади, командуванням, особовим складом військово-морських сил Франції. Згідно з повідомленням пресового центру військово-морських сил України, українська делегація у Бресті відвідала військові кораблі, підводні човни, допоміжні судна, а також й авіаносець, що будується. Делегація України ознайомилася з організацією забезпечення військово-морських сил в умовах ринкової економіки.

Офіційні особи Франції запросили українців відвідати у 1994 році місто Руен і взяти участь у національному святі. Як повідомив Б. Кожин, між військово-морськими силами України і Франції закладено добру базу дальших взаємовідносин.

ЗСА припинять допомогу Азербайджанові

Ню Йорк. — Від 1-го січня наступного року Азербайджан перестане діставати американську гуманітарну допомогу. Це зв'язано з тим, що вступить в силу закон про підтримку демократії, який Конґрес ЗСА схвалив у вересні і який передбачає надання багатобільйонової допомоги колишнім совєтським республікам. Під тиском з боку впливового у З'єднаних Стейтах вірменського лоббі в цей законодавчий акт, схваленням якого наполегливо добивалася Адміністрація президента Джорджа Буша, була включена спеціяльна поправка про припинення допомоги Азербайджанові.

Рішення припинити гуманітарну допомогу Азербайджанові вступає в силу в той самий момент, коли необхідність в ній різко зросла у зв'язку з розширенням збройного конфлікту з Вірменією і збільшенням потоку втікачів". Закон про підтримку демократії значно утруднює розподіл американської допомоги", — вказує представник американської допомогової організації „Кер" у Баку Джефф Джейкобс.

В даний час ця організація спільно з азербайджанським урядом займається розподілом 540 тонн харчових продуктів і медикаментів, які надійшли із ЗСА в рамках державної програми гуманітарної допомоги. У зв'язку з вступом в силу закону про підтримку демократії допомогова організація „Кер", головна квартира якої знаходиться у Ню Йорку, буде змушена припинити свою діяльність в Азербайджані.

Однак азербайджанські урядові чинники і американські дипломати вже почали пошуки шляхів обходу заборони, прийнятої законодавцями ЗСА. Зокрема перевіряються можливості надання допомоги через гуманітарні організації третіх країн.

„Просвіта" вимагає виконання закону про мови

Дніпропетровське (УНІАР). — Тут відбулися поширені обласні наради Товариства „Просвіта". Прийнято заяву-протест проти святкування 75-ої річниці большевицького перевороту, звернення до голови Міської Ради Валерія Пустовойтенка та голови державної адміністрації Павла Лазоренка з вимогою особисто виконувати закон про мову та спілкуватися з мешканцями міста державною мовою.

Завідуючий Міським Відділом Народної Освіти Людмилі Полуциганової вказано, що в місті не відкрито жодної української школи. Якощо і надалі з її боку буде вестися шовіністична політика, Товариство „Просвіта" вживатиме заходів для усунення її з посади. У зверненні Обласної Ради Товариства „Просвіта" підкреслюється, що голова Обласного Телерадіо Віктор Петренко, не зважаючи на численні зауваження, не дотримав свого слова і передачі республіканської телевізії є постійно перекривані місцевими, здебільшого, російсько спрямування.

Показ відеофільмів в Йонкерсі

Ню Йорк. — Кіностудія Ярослава Кулинича повідомляє, що будуть показані відео-фільми про події в Україні, які відбулися в серпні 1992 року.

* З'їзд УПА в Палаці України в Києві. Спільний Молебень на Софійській Площі біля пам'ятника Богдана Хмельницького. Величавий похід учасників УПА до гірки св. Володимира над Дніпром. Відтак похід вулицями Києва до Аскольдової могили.

* Відвідини могили Тараса Шевченка у Каневі. Опісля — від'їзд автобусами на Волинь, місто Рівне, відвідини місцевости, де були бої УПА; відвідини Луцька. Відтак переїзд на Поділля до Тернополя, де відбулося надзвичайно величаве свято УПА. З Тернополя до Івано-Франківського, де відбувся величний концерт. Відвідини Калуша, відвідини Галича-Крилоса. Відкриття втретє пам'ятника Степанові Бандері; оглядини другого пам'ятника Євгена Коновальця у його родинному

(Закінчення на стор. 4)

ПРЕЗИДЕНТСЬКІ ВИБОРИ

З уваги на президентські вибори у вівторок, 3-го листопада, це число „Свободи" друкується з датою середи, 4-го листопада. У вівторок Головна Канцелярія УНСоюзу і В-во „Свобода" будуть закриті. Наступне число „Свободи" друкуватиметься в середу з датою четверга, 5-го листопада — Ред.

Вибори президента Афганістану відкладені

Кабуль, Афганістан. — Лідери груп афганських повстанців відклали заплянову на середу, 28-го жовтня, зустріч, метою якої було вибрати нового тимчасового президента країни. Урядові джерела з Кабулю повідомляють, що на пості президента, мабуть, таки залишиться Бурханудділ Раббані, який у вівторок склав зі себе президентські повноваження, бо ніхто з керівників повстанців не хоче зайняти цей пост. Чотиримісячний термін повноважень Б. Раббані минув у четвер, 22-го жовтня, і тепер країною управляє рада керівників воюючих груп.

Новий президент в будьякому випадку перебуватиме при владі всього кілька місяців, поки тритисячна Шура — велика рада представників племен і старійшин — не вибере нових керівників, а ті, в свою чергу, проведуть наступного року загальнонаціональні вибори. Покищо не встановлена дата скликання Шури, але очікують, що вона збереться в найближчі два місяці.

Урядові джерела повідомляють, що у зв'язку з поганим станом здоров'я віцепрезидент Мохаммед Мохаммеді та два інші впливові лідери повстанців — Ахмед Гайляні і Сібгатулла Моджадді — вже відмовилися від посту президента, так що він, мабуть, залишиться за Раббані.

Лідери шиїтів-фундаменталістів Ґульбеддін Гекматіяр, Юніс Галіс і Абду Расул Саяф, які наполягають на встановленні в Афганістані ісламської республіки, бойкотують нинішню зустріч.

ДОПОВІДЬ ПРО УКРАЇНСЬКО-ЖИДІВСЬКІ ВІДНОСИНИ

Ню Йорк. — Українсько-Єврейське Товариство влаштовує доповідь голови Українсько - Єврейського Товариства в Єрусалимі Якова Сусленського на тему: „Українсько-єврейські відносини в Україні і діяспорі". Доповідь відбудеться у п'ятницю, 6-го листопада, о год. 6-ій вечора в домі НТШ, 63 Четверта авеню, між 9-ою і 10-ою вулицями в Ню Йорку.

У СВІТІ

ПРЕДСТАВНИК ЕСТОНСЬКОГО парляменту Тунне Келям під час візити до Фінляндії заявив, що Естонію цієї зими чекає національна катастрофа, якщо Захід не допоможе їй харчами, медикаментами і паливом. Ситуація в цій невеликій прибалтійській державі значно ускладнилася після того, як Росія припинила постачання нафтою і, всупереч попередній домовленості, не доставила обіцяних 125,000 тонн зерна. Газети повідомляють, що в Таллінні, столиці республіки, нема гарячої води, тільки декілька годин протягом доби діє огрівання. На думку Келяма, Естонія дістала у спадок від совєтської влади занадто багато бюрократів-хабарників.

В ЧЕТВЕР, 29-ГО ЖОВТНЯ, в Токіо відкрилася третя й остання в цьому році міжнародна конференція, присвячена проблемам допомоги державам, що раніше входили до складу Совєтського Союзу. В її роботі беруть участь представники сімдесяти країн і чотирнадцятьох міжнародних організацій. Керівники програм гуманітарної допомоги у своїх виступах відзначають, що попри добрий врожай більшість колишніх совєтських республік потребують харчів, а також медикаментів і палива. Заступник директора-розпорядника Міжнародного валютного фонду Річард Ерб повідомив, що в Росії стався крайній занепад економіки і системи постачання, дефіцит річного бюджету тепер тут становить 24 біл. дол. Учасники конференції порівнюють російську економіку до „бездонної криниці", здатної без сліду поглинути будь-яку суму зарубіжної допомоги. Представники Японії і ЗСА заявили, що їхні країни виділять по 100 міл. дол. додаткової гуманітарної допомоги. На цей раз Росія змушена була погодитися, щоб усі програми гуманітарної допомоги координувалися Всесвітнім банком, хоч раніше була проти такої координації.

ПОНАД ДВІ ТРЕТИНИ японців рішуче відмовляються підтримувати уряд на чолі з Кіїті Міязавою. Цю небачено низьку популярність кабінету міністрів Японії зафіксувало загальнонаціональне опитування, проведене газетою „Йоміурі". Аналізуючи причини негативного наставлення до уряду, газета пише, що більшість японців є вражені мірою корупції в рядах правлячої Ліберально-демократичної партії. Про це в останні дні ще раз засвідчив випадок з фірмою-хабарницею „Сагава Кюбін". Останнє опитування відбулося напередодні позачергової осінньої сесії парляменту, на якій прем'єр Міязава буде захищати проєкт політичних реформ.

КОЛЮМБІЯ, ПАНАМА, ПЕРУ, Чіле і Еквадор виступили проти проходження через Панамський канал або довкола мису Горн японського корабля з вантажем плютонію. У спільній заяві представників цих держав, підписаній у еквадорській столиці, говориться, що країни реґіону зроблять більш жорсткими норми проходження кораблів з токсичними вантажами вздовж тихоокеанського узбережжя Америки або через Панамський канал. Японський корабель „Акацукі Мару" має намір перевезти міжокеанським водним шляхом тонну плютонію, призначеного для атомових електростанцій Японії.

ПОНАД 200 ПРЕДСТАВНИКІВ різних опозиційних партій Іраку зібралися в курдському місті Салягуддін на півночі країни, щоб вибрати керівництво і зкоординувати зусилля опозиції в боротьбі з режимом Саддама Гуссейна. На конгрес прибули представники курдів, шиїтів, багатьох інших течій і груп. Міністерство закордонних справ Туреччини, занепокоєне політичною активністю курдів, заявило, що турецький уряд плянує зустрітися з керівниками реґіонів країни і обговорити з ними питання незалежності іракських курдів. Іран і Сирія також хочуть взяти участь у цій зустрічі.

НІМЕЧЧИНА ПОЧАЛА ВВОДИТИ НОВИЙ ЕМІҐРАЦІЙНИЙ ПОРЯДОК

Берлін, Німеччина. — Аґентство Ассошіейтед Пресс й інші засоби масової інформації повідомляють, що уряд канцлера Гельмута Коля, який не може „обтрястись" від опозиційних партій, зокрема Соціял-демократичної, почав наводити новий порядок на еміграційному відтинку. З одної сторони прокуратура, судівництво і поліція взялися перевіряти недозволену активність неонацистів, зокрема молодих нацистських об'єдань, які продовжують виступати проти емігрантів, вносячи закол у життя спільнот, а з другої — уряд Коля, в порозумінні з поодинокими закордонними державами підписує договори у справі депортації нелегальних емігрантів.

В неділю, 1-го листопада вступив в силу закон про виселення великої частини румунських емігрантів, зокрема циганів, які різними шляхами продісталися нелегально до Німеччини і створили у багатьох місцевостях справжню проблему тягару для льокальних урядів.

В цій справі Боннські чинники, зокрема представники міністерства закордонних справ побували в Румунії і там підписали урядовий договір. На підставі цього договору, за підписання якого Румунія напевно отримає від Німеччини належну рекомпенсацію, німецькі еміграційні чинники вже розпочали масову репатріяцію циган на свою первісну батьківщину. На підставі договору, — сказав кореспондентам міністер внутрішніх справ Німеччини Рудольф Зайнер, — до Румунії будуть виселені усі румунські громадяни, які перебувають в Німеччині нелегально і не проходили нормальної консулярної процедури.

Опозиційні партії, для яких непорядок на відтинку еміґрації це вода на їхній млин, критикують уряд Коля за нефаховість полагодження справи нелегальних емігрантів і кажуть, що примусове виселення цілком не зупинить хвилі еміграції до Німеччини, бо румунські цигани є тільки маленькою частиною тієї проблеми. Головну проблему становлять емігранти з Азії, Югославії, а незабаром таку ж загрозу становитимуть емігранти з територій колишньої комуно-московської імперії, не зважаючи на прозорі угоди і на відновлення там національних держав з якими Німеччина нав'язала дипломатичні й торговельні зв'язки. Мрією кожного громадянина східньоевропейських держав є виїхати на Захід, якщо не на стале перебування, то принаймні на сезонові роботи.

Канцлер Г. Коль має ще й інший клопіт, пов'язаний з напливом легальної й нелегальної еміграції до Німеччини. У зв'язку з фізичними нападами неонацистів на поодинокі еміграційні групи, німецька Гельсінкська група обвинувачує уряд в толеруванні правих радикалів. Правозахисні групи переконані, що кожна особа, переслідувана на своїй батьківщині, має право на свобідний вибір і на статус емігранта в теперішній Німеччині, — заявив голова правової групи Герберт Лонінґер. Він підкреслив, що так як справи виглядають тепер, то нацисти і неонацисти мають більше прав в Німеччині, як переслідувані у своїх країнах особи.

Праві екстремісти і молоді нацисти переконані, що одинокою „розв'язкою" цієї проблеми є позбутися усіх емігрантів і не створювати в майбутньому прецеденту для прийняття нової хвилі емігрантів, які, на їхню думку, є непосильним тягарем для Німеччини і Західної Европи взагалі.

В АМЕРИЦІ

РАДА БЕЗПЕКИ Організації Об'єднаних Націй звернулась до Генеральної асамблеї з проханням серйозно застановитися над створенням військових частин скорого реґування, щоб їх Рада могла послати в гарячі точки світу. Це звернення було одобрене усіма 15-ма членськими державами Ради Безпеки, які рівночасно закликали членські держави ООН визначити своїх представників з-посеред воєнних і громадських спеціялістів, які під наглядом РБ займуться розпрацюванням стратегії і створять центр плянування операцій для підтримки миру в світі. Дотепер членські країни ООН були зобов'язані інформувати генерального секретаря про можливість висилки у гарячі частини світу своїх вояків, які дотепер творили тільки „Корпус миру". Рада Безпеки запропонувала створити для мирової плянувальної і оборонної комісії окремий бюджет і наділити її спеціяльними уповноваженнями.

ВІДОМИЙ ТЕЛЕВІЗІЙНИЙ артист гумористичних програм Билл Косбі, програми якого ще й сьогодні мають високу оцінку на різних телевізійних станціях, а самому артистові принесли десятки мільйонів долярів приходу, заявив кореспондентам, що він носиться з серйозною думкою купити телекомпанію Ен-Бі-Сі (канал 4). Перше повідомлення про це появилося в газеті „Ню Йорк Ньюздей", а пізніше новинку підтвердив пресовий секретар Косбі, Дейвид Броко, який заявив, що „все це правда, а не тільки поголоски", як це вже дехто з кореспондентів вспів їх назвати. Згідно зі словами Броко, Косбі має оригінальну ідею, як повинна сьогодні виглядати телевізійна програма, а крім того „він має усі дані поправити фінансовий стан компанії Ен-Бі-Сі", — підкреслив Броко.

АМЕРИКАНСЬКІ ЗАСОБИ масової інформації повідомили, що переговори директора американської Центральної розвідчої служби (Сі-Ай-Ей) Роберта Гейтса з російськими урядовими і розвідчими чинниками відбуваються за „закритими дверима", всі справи дуже засекречені. Гайтс зустрівся спочатку з російським „колегою по фаху" Євгенієм Прімаковим, на другий день з президентом Росії Борисом Єльциним та іншими офіційними особами. Високі урядовці Державного департаменту ЗСА говорять про важливість поїздки Гейтса, а один з них відкрито сказав: „ми і росіяни подіяємо одну й ту саму думку відносно багатьох справ світової політики". Тепер стає ясніше чому Адміністрація президента Джорджа Буша ще й досі веде проросійську політику і літеплю відноситься до новопосталих незалежних держав, колишніх республік СССР, — кажуть деякі коментатори і політичні спостерігачі.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

FOUNDED 1893

Svoboda (ISSN 0274-6964) is published daily except Sundays, Mondays, and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302.

Svoboda: (201) 434-0237 UNA: (201) 451-2200
Бюро УНС у Вашінґтоні: (202) 347-UNAW; (202) 347-8631 (факс.)

Postmaster: Send address changes to:
"Svoboda", 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302
Tel.: (201) 434-0237, (201) 434-0807, (201) 434-3036

Second Class Postage paid at Jersey City, N.J.

Передплата на рік $40.00, на півроку — $22.00, на 3 місяці — $12.00
Для членів УНСоюзу $15.00 річно. За кожну зміну адреси — $1.00.
Чеки і "money orders" виставляти на "Svoboda".

P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Новий Уряд в Україні

Схвалення Верховною Радою України недовір'я Урядові Вітольда Фокіна 1-го жовтня ц. р. було безпредметне, бо вже напередодні того рішення сам Фокін зрікся свого становища. Впродовж наступних трьох днів Президент Леонід Кравчук запропонував Верховній Раді Леоніда Кучму на нового прем'єра і Верховна Рада схвалила цю кандидатуру величезною більшістю голосів. 27-го жовтня ц. р. отримано з Києва повний список нового Уряду, разом із вісткою, що Верховна Рада цей Уряд затвердила. Л. Кучма висловився перед журналістами, що він покликав Уряд „національної злагоди". Шість віцепрем'єрів є найближчими дорадниками прем'єра. Кидається в очі, що найбільше уваги присвячено економіці. Крім міністрів економіки, фінансів і директора Національного Банку, є ще голова фонду державного майна та окрема — поза Урядом — Комісія дорадників у справі переходу з контрольованої системи економіки на вільний ринок. Приємно вражає, що окремих міністрів призначено справам молоді і спорту, крім міністра оборони (військових справ) призначено окремого голову Національної Служби Безпеки. Добре сталося, що призначено окремого голову Державної Митної Служби.

Створено під головуванням окремого генерала-поручника Комітет для Справ Охорони Державного Кордону. Сільське господарство, аґропромисел, охорона лісів і будівництво, охорона здоров'я, соціяльне забезпечення, праця на службу держави, зв'язок між окремими міністерствами — так і видно, що при формуванні Уряду президент, прем'єр і їхні дорадники брали під увагу все те, що складається на державний апарат.

Багато прізвищ нам тут, українцям американським громадянам, невідомі. Але Ігор Юхновський став першим віцепрем'єром. Микола Жулинський — віцепрем'єр у справах гуманітарної політики; залишилися на своїх становищах добре нам відомі міністер закордонних справ Анатолій Зленко, як також міністер оборони генерал-полковник Костянтин Морозов. Поважний ба навіть педантичний підхід до створення нового Уряду дає підставу вірити, що створено керівний апарат державної влади під кутом фаховости та коаліції народно-політичних конструктивних сил.

На адресу Уряду Вітольда Фокіна падали закиди такого повільного темпа державного будівництва, що воно робило враження застою, тупцювання на місці й легковаження собі таких явищ, як зріст розбишацтва й загальної корупції. Загально нарікано, що Уряд не тримає зв'язку з суспільством і не знає його настроїв, дармащо сам В. Фокін признав одверто, що він свідомий нарікань громади. Невдоволення і нарікання можуть бути справедливі, а можуть зродитися з умовин, які постали без вини державного керівництва. Наш обов'язок привітати новий Уряд України, перший, що його покликано під тиском громадської думки, яка знайшла відгук у рішенні Верховної Ради. Радіймо, що криза Уряду перейшла й минулася без шкоди для держави. Треба висловити радість і признання, що Президент Леонід Кравчук і Верховна Рада поставили за кермою Уряду досвідченого господарника, колишнього директора найбільшого в Україні промислового центру.

Було б чудово, як би закінчився вже час національної евфорії, закінчився період творення державної символіки, а почався час розбудови економіки, здорової бази кожної сучасної демократичної країни.

ВІЦЕПРЕМ'ЄР РОСІЇ Алєксандр Шохін в інтерв'ю для японського інформаційного аґентства Кіоде Цусін заявив, що президент Боріс Єльцин не буде вдаватися до введення президентського правління для подолання конфлікту між виконавчою і законодавчою владою. На думку А. Шохіна, президент Б. Єльцин, дуже розчарований відмовою Верховної Ради перенести на пізніше дату з'їзду народних депутатів має намір продовжувати боротьбу, однак „не методами надзвичайного стану, а законним шляхом". Б. Єльцин оголосить про всенародний референдум, на який буде винесено питання про нову конституцію, про розпуск Верховної Ради і перенесення дати з'їзду народних депутатів.

Микола Бараболяк

КОЛИ ГОДУЄШ СОБАКУ, ЯКА... КУСАЄ РУКУ

I

„Політика — це війна іншими засобами". І у війну не запускайся, коли у тебе сили заслабкі, щоб виграти. Надаремне кривавитися — глупота глупот. Ціле потужне НАТО з Америкою не запускаються у воєнні дії зі сербськими партизанами у Боснії, бо свідомі, що їм не виграти без непропорціонально завеликих утрат.

Нас на поселеннях, як теж деякі кола в Україні, іритує, що Президент Кравчук „возиться" зі справою Чорноморської фльоти (ЧФ) погодився на відкладення розв'язки розподілу цієї фльоти до 1995 року, що може виглядати майже на кпини, коли взяти до уваги ароґантну поведінку адмірала Касатонова і його кліки у Севастополі. А яка альтернатива? Дати тим касатонським пірáтам пару годин на піднесення державної фляґи України, або... Яке або? Збомбардувати, й захопити силою фльоту? Пустити на неї морську піхоту? А до якої міри можна довіряти Збройним Силам України, коли у них хоч 80 відс. командного складу неукраїнці? Присягають Україні, щоб „получати жалуваніє", думаєте не тому? „Служать" Україні, бо тут краще, чим у Росії...

Касатонов є найдошкульнішою колькою у боці України. (Буде дуже іншим його наслідник?) Дійшла вістка, що, мабуть, завдяки заходам Президента України Касатонова „підвищили у чині" на заступника командира всіх морських сил Росії, а команду в Севастополі мав би перейняти якийсь новий „добрий" касатонов. На призначення того нового мали б погодитись згідно з дотеперішніми домовленнями Кравчук і Єльцин

Росіянин-військовик має у крові імперіялістичні тенденції і він прямо органічно нездатний бути демократом. Не треба теж забувати, що у кримській війні (1853—1856) Севастопіль устоявся проти яльянсу Великобританії, Франції, Туреччини і Сардинії, і тому російським генералам важко погодитись із думкою, що вони мали б його передати „хахлам"

Написане наче вступ до унаглядністя важкої ситуації на тому відтинку боротьби за дійсну незалежність України, з чим приходиться змагати Президентові Кравчукові. З метою яскравіше осмислити обставини, наведемо дещо зі статті Степана Колесника п. з. „Кудою веде ескадра?" (Літературна Україна" 8-го жовтня 1992 року. Стаття Колесника по суті публіцистична: проблема з касатонівською Чорноморською фльотою. Але вона так заквітчана белетристикою, що не легко виловити з неї її публіцистичну суть. Но і, звичайно, не коротка вона. Тому тільки наістотніше з неї. Автор статті пише, що мав на тему стосунків у Севастополі розмову з Касатоновим. Ось маркантне з неї: Колесник намагався дістати від Касатонова відповідь, чому переслідують у фльоті моряків, які склали присягу Україні:

— В Дагомисі президенти підписали документ про присягу...

— Які президенти? — ніби кулю загнав у люзу, — питає Касатонов.

— Ну, Єльцин і Кравчук.. — навпомацки, невпинно кажу. Адмірал Касатонов скипів із люті і я збагнув, що дипломат із нього нікудишній.

— Президенти? Хто? Оті політикани?

На мій поглядцей цей пассус із розмови з'ясовує усе. Єльцин є тільки формально президентом Росії. Над ним сила — генерали й адмірали. Їх піддержує партія з потентатами воєнної індустрії. Тому як можна в таких умовах робити Кравчукові докори за мрячні змістом договорення з Єльцином, коли той Єльцин видимо не має повної контролі над військовим сектором?

Далі дещо з цитованої статті про умови на терені Чорноморської фльоти. Колесник м. і. пише: „В Севастополі, в цьому 'ґородє русской слави' міститься штаб опергрупи ВМС України. Касатонівці розкошують у добротних осібняках, коли група Кожина (укр. камандувач Чорноморської фльоти) тулиться по-сирітському в школі прапорщиків... Приймаки в рідній хаті... Матроси втікають із кораблів, неначе з з турецьких ґалер. Утікають від мордобою, від катувань... Липневої ночі з касатоновського зашморгу (з тральщика в/ч 45627) вирвалося на волю п'ятеро мучеників: моторист Павло Кучерук, командир відділення Михайло Гуменюк, радіотелеграфіст Олександер Єрмак, моторист Руслан Бойко, та гідроакустник Євген Касюга...

Закінчення буде.

НА МИСТЕЦЬКІ ТЕМИ

Юрій Стефанівський

Виставка „Ув'язнене слово"

На стендах нещодавно відкритої у Львівському музеї історії релігії виставки — книги, рукописи та листи, яким у 60—80 роках вдалося вирватися на волю із совєтської тюрми і таборів, вціліти в підпіллі. Цікаві і трагічні, їхні долі дуже подібні на долі їхніх авторів. У муках вони народжувалися і живуть, як люди, — хто у славі, хто у забутті, хто у ганьбі.

Як і людей, книги спалювали, виривали сторінки, ганьбили, тримали у сховищах КҐБ, як у тюрмі. Аж тепер дійшли вони до нас, як музейні експонати, і разом із особистими речами в'язнів сумління, фотографіями ми бачимо по-мистецьки оформлені екземпляри журналів „Український вісник", „Кафедра", „Євшан-зілля", поетичні збірники та підпільні релігійні видання.

Ініціятором виставки був один із політв'язнів, поет, лауреат Шевченківської премії Ігор Калинець. Ідея її проведення виникла, коли Львівський Клюб греко-католицької інтеліґенції проводив у музеї виставку українських книг, виданих у діяспорі, авторами багатьох з яких були колишні політв'язні. Власне тоді виникла думка паралельно виставити й рукопис та машинописи цих книг, листи, фотографії та особисті речі в'язнів сумління.

Експонати для неї надали колишні політв'язні, серед яких Митрополит Володимир Стернюк, брати Горині, Іван Гель, Іван Кандиба, подружжя Ірина та Ігор Калинці, Михайло Осадчий, Валентин Стецюк, родичі та близькі загиблих Василя Стуса і поета, священика отця Ярослава Лесіва.

Виставку вступним словом відкрив директор Львівського музею історії релігії Володимир Гаюк. Він, зокрема, сказав: „У цій невеличкій виставці ми хочемо віддати данину поваги людям, які пройшли через табори і пронесли Слово кришталевим та чистим, щоб пізніше, наприкінці вісімдесятих років, воно вибухнуло". Про спадковість поколінь говорив у виступі заступник голови Львівської обласної Ради Іван Гель: „Я не погоджуюсь з твердженням, що саме ми починали і від нашого ув'язненого, а потім вільного слова люди прийшли до вільної України. Перед нами були мільйони людей, тисячі героїв, десятки поколінь, які змагались за волю України, за її державність. А ми, шестидесятники, були лише продовжувачами тих традицій... Не було б нас, прийшли би інші... Наші методи боротьби є актуальними і тепер, і не лише у плані історично-пізнавальному, а як політичні уроки, які ми одержали тоді і які ми повинні переносити у сучасне будівництво державності".

Поет Ігор Калинець нагадав присутнім, що самвидав з'явився в Україні на початку XVIII століття, як реакція на антиукраїнські укази одного з найстрашніших ворогів українського народу Петра I та переслідування усього національного пануючої тоді Російською Православною Церквою. На традиціях Григорія Сковороди, Івана Котляревського й Тараса Шевченка, похідних видань УСС, УГА та УПА з'явився і розквітнув український самвидав.

„Начебто відпала сьогодні потреба у самвидаві, — продовжив тему один із його творців, Валентин Стецюк — Самвидав є невмирущим і обов'язково потрібним сьогодні, коли засоби масової інформації часто стають заложниками масової свідомості. Сподіваюсь, що виставка збудить український народ до нового громадянського руху за високу культуру у мисленні та щоденних вчинках".

Тішаючись здобутим, Митрополит Володимир Стернюк закликав не забувати про дорогу терпінь. Творячи свою державу, мусимо створити в Україні одну велику родину і тоді не буде страшним жодний ворог.

Про ролю жінок -політв'язнів, українських Мадонн, соратниць у боротьбі, які в снігах Сибіру зуміли вижити і виховати дітей, про підзабутий період боротьби 50—60 років та її учасників — молодь, жіноцтво і, особливо, студенство говорила Ольга Горинь, а гість з Америки, проректор Львівської духовної семінарії о. Іван Терлецький розповів про українські видання у діяспорі, які він готував до друку.

Про потребу створення окремого музею боротьби українців у 60—80 роках йшлося у виступах багатолітніх політв'язнів Михайла Осадчого та Івана Кандиби, а також солістки Львівського театру опери і балету, доньки репресованого греко-католицького священика Марії Палій.

Такий музей, як і музей історії ОУН—УПА, і справді є необхідним, бо забуваємо ми, українці, своїх колишніх земляків-каторжжан, які у московських тюрмах, таборах та на засланні становили більшість, в той час, як росіяни своїм дисидентам, досить нечисленними, будують меморіяли, а жиди своїх підняли до рівня національних героїв.

Лев Яцкевич

НА БЕЗДОРІЖЖЯХ КОСМОСУ

Приблизно 15 більйонів літ тому, всесвіт був пустий, без ґалактик, без зір, без плянет, без життя і без світла. Довкола царила бездонна темнота, сповнена водня і гелію. І неочікувано струснула довкіллям експльозія пилових хмар, позначена появою титанічного вогню, кволим ґрюкотом в коридорах часу та інкарнацією нового всесвіту. Так окреслює астрономія народження нашого космосу, яке сучасна наука називає теорією „Биґ Бенг" (Великого Зудару).

Щойно 50 літ тому вдалося людині піднести на товщину мізинного пальця занавісу цього космосу та заглянути до його таємних домен. Людиною, що піднесла цю занавісу був американський астроном Едвин Ґаббл, що відкрив вперше перед очима людини чарівне царство, не заторкнене досі людським оком та незбагнене навіть в його найбільш фантазійних снах.

У тому царстві народжуються та вмирають зорі в осяйних спалахах, що линуть в простір більйони світлових років, в якому одна ложка матерії дорівнюється тягареві 200 мільйонів слонів, а „чорні діри" всмоктують в себе космічну матерію та світло з силою найпотужнішого пилососу. Ґаббл відкрив, що мряковинні місця на телескопних світлинах, які астрономи вважали досі скупченням космічних ґазів, становлять в дійсності скупчення зір поза нашою ґалактикою. Сьогодні ми знаємо, що у всесвіті стільки ґалактик, що стебелин трави на зеленій леваді, а їхнє приблизне число дорівнюється 100 більйонам.

Щоб уявити собі неймовірну величину космосу, учені придумали космічну міру світлого року, що становить відстань, що його проходить світло впродовж одного року, а яка дорівнюється 946 трильйонів миль. Це без сумніву майже фантастична відстань.

Щоб дати, проте, читачам уявлення про величину космосу, вистане згадати, що відстань найближчої зорі від нашої плянети дорівнюється 4,5 світловою року, ширина нашої ґалактики — 100 світлових літ, а відстань від найдалі розташованої ґалактики — 10 більйонів світлових літ.

Але найцікавіше те, що всупереч доцьогочасному поглядові, наша вселенна не стоїть на місці, але постійно поширюється. Усі ґалактики, включно з нашим „Чумацьким шляхом", віддалюються від себе зі скорістю пропорційною до їхньої взаємної відстані. Це поширення всесвіту, — це вислід експльозії „Великого Зудару". Це, так би мовити, сценарій астрономічної революції, дійовою особою якої стала нова ділянка знання — астрофізика.

При допомозі оптичного інструменту, що має назву спектроскопу, астроном має сьогодні змогу відокремити коливання окремих складників зоряного світла та відчитати з них: температуру, густоту, тиск, хемічний склад, скорість обороту та силу магнетного поля майже кожної зорі.

У 1932 році народилася нова ділянка астрономії — радіоастрономія, що дає змогу науковцям проводити аналізу: світляних та радіяційних променів. Декілька літ пізніше учені відкрили, що малесенький кристал ґерманію, охолоджений до безглядної температури, та вміщений в літаку, ракеті, або сателіті, може переловити цілу гаму теплових (інфрачервоних) променів.

Останній осяг астрономії, — це можливість переловy променів — X, а навіть дуже коротких електромаґнітних хвиль, що дають змогу астрономам проводити аналізи зір при допомозі не однієї, а багатьох інформацій.

І саме, ті нові джерела інформацій змінили докорінно наш погляд на структуру та зміст космосу, згадати б хоч би, найдалі віддалені від нас небесні об'єкти — квазари, з яких досі зідентифіковано приблизно 350, на відстані 8 більйонів світлових літ. Вони величиною багатократно більші за нашу соняшну систему. Але найцікавіше те, що натуга їхнього світла періодично змінюється, а їх астрономічна велика відстань становить доказ їх фантастично великої енерґії емісії. Обраховано, що деякі квазари вирощують більше енерґії від енерґії 100 великих ґалактик. Пересічно кожний квазар висилає в простір ув одній секунді енерґію, що нею можна б покрити електричне запотребування нашої плянети впродовж 5 більйонів років.

Астрономи не всилі вияснити джерела цієї потужної енерґії. Деякі вважають, що це або обвал ґравітаційної енерґії, або анігіляція матерії у зіткненні з антиматерією. Ще в 1930 році американський атомний фізик Роберт Оппенгаймер передбачив, що розпад великої зорі, багатократно більшої від нашого сонця, може виростити нове, небесне тіло, величиною 10 миль у промірі та неймовірно великій силі ґравітації, спроможній, дослівно, розчавити свої атоми, залишаючи лише їхні ядрові частини.

У 1967 року астрономи потвердили існування таких зір та назвали їх пульсарами (від циклічних спалахів, що ув виді радіяційної енерґії доходять до нашої плянети). Радіяція цих космічних ґенераторів проходить з докладністю швайцарського годинника, в часі від чотирьох до 30-ти секунд. Досі відкрито біля 100 невтронних зір, що їх питома вага переходить

(Закінчення на стор. 5)

Едвард Жарський

МОСТИВ УКРАЇНІ ДОРОГУ

Степан Рудницький (1887—1937?)

„В нас потворилися різні загумінкові патріотизми: галицький, харківський, одеський, кубинський і т. п. Не диво, що н. п. таку Галичину, що творить ледве дещо більше як двадцяту пайку цілої України, протиставиться цілій 'Наддніпрянщині'. Таким загумінковим 'патріотам' байдуже, що Україна, по Московщині, найбільша національна територія в Европі".

С. Рудницький

(„Українська справа зі становища політичної географії", 1923 р.)

Під час теперішніх світлих відзначень днів соборности і незалежности годиться у 115-ту річницю з дня народження і 55-ту з дня смерти згадати визначного українського вченого, проф. Степана Рудницького, що відкрив Україну Европі і світові. Він — основоположник національної, а з тим і політичної географії, предметом вивчення якої є територіяльний розвиток держав і народів, їхніх національних, культурних, соціо-економічних і їм подібних проблем.

Коли його учитель, М. Грушевський, своєю „Схемою..." чи багатотомною „Історією..." зрушив сумління европейських істориків і примусив їх зревідувати свій підхід до історії України — тоді проф. С. Рудницькому припала доля промощувати Україні дорогу у світ своїми працями про простірний елемент нашої **Батьківщини — про її** територію.

Бурхливі часи Першої світової війни та події часів Національного Відродження — це є й той час, на який припадає його найактивніша наукова та громадсько-політична діяльність. Народився у Перемишлі (Західня Україна, 3-го грудня 1887 року), студіює історію у М. Грушевського у Львові (1895—1899) і географію у Відні (1899—1901), у визначного в тому часі географа А. Пенка. Після студій учителює (1902—1908) в гімназіях Тернополя і Львова (Західня Україна) з 1908 року доцент географії Львівського університету, з 1901 року — дійсний член НТШ і співавтор „Збірника Математично-природничо-лікарської секції", де містить свої праці „Знадоби з морфології сточища Дністра" й інші, а також готує стислий нарис географії України (1910 р.).

З вибухом Першої світової війни переноситься до Відня (Австрія), де допомагає Українській Парляментарній Репрезентації та Союзові визволення України, приготовляючи меморіяли та видання інформаційного характеру про українську проблему. Був також експертом уряду Західньої области Української Народної Республіки та одним з організаторів УВУ, де очолював катедру географії. Тут видає по-німецьки (1916 р.) географію України (Ukraine — Land and Volk"),згодом виходить в Ню Йорку англійський переклад „Ukraine — the Land and its People", (1918), праці, що зробили переворот у поглядах на Україну, як на самостійну одиницю, під географічним і етнографічним оглядом. До того часу европейські географи, а тим більше політики — вважали Україну однією з південних губерній Російської імперії. Цій темі присвячує багато уваги в працях „Українська справа зі становища політичної географії", „Україна з політично-географічного погляду" й інших, що дуже причинилося до популяризації української справи. Він перший видав стінну **фізичну карту України** (1:1,000 000, 1918 р.) та ряд мап для **шкіл. Як також** склав географічну термінологію, що ще й нині не втрачає на вартості.

Після війни С. Рудницький переїжджає до Праги (Чехо-Словаччина), включається в працю УВУ та Українського Педагогічного Інституту, де виховує нову ґенерацію молодих географів.

У 1926 році уряд УССР запрошує його на Україну, де в Харкові — в тому часі Харків був столицею України — очолює зорганізований ним Український Науково-дослідний Інститут Географії та Картографії, редаґує його „Записки", „Вісник Природознавства"; згодом стає завідувачем Музею ім. Хв. Вовка в Києві та головою Комісії географії АН УССР; у 1929 році С. Рудницького було обрано академіком АН УССР.

З подиву гідною енерґією кинувся С. Рудницький до наукової і державнотворчої праці: виховує нову ґенерацію висококваліфікованих географів, у журналах та збірниках публікує десятки наукових праць; знання мов німецької, англійської, французької, чеської та польської дозволило йому реґулярно стежити за найновішими географічними здобутками у світі та втримувати зв'язок з найважливішими установами та товариствами в Европі, яких він був дійсним членом.

Надходив зловіщий 1933 рік, а з ним поголовне терористичне нищення усіх здобутків Українського Відродження. Почалась неперебірчива лайка на Рудницького, його обвинувачують у „націоналістичних ухилах". Навесні 1933 року його арештовано і після п'ятимісячного слідства засуджено на п'ять років позбавлення волі „за участь у контрреволюційній організації, саботажі і шпигунстві". В жодному з тих видуманих обвинувачень він не визнав себе винним, хоч як тортурували його до безтями. Кару відбував на Соловках.

Згідно присуду — 1938 року кінчалося його ув'язнення, але з тюрми він не повернувся. Від 1937 року його доля

(Закінчення на стор. 6)

Делеґація ЗУАДК відбула зустріч в Києві з міністром Г. Готовчицем

26-го серпня 1992 року делеґація ЗУАДК відбула зустіч з міністром України у справах захисту населення від наслідків катастрофи на Чорнобильській АЕС Георгієм Готовчицем. Під час одногодинної розмови обговорено питання відселення дітей з Чорнобильської зони, іхнє медичне бадання та справу координації допомоги потерпілим.

Делеґацію очолював проф. Богдан Гнатюк, скарбник ЗУАДК, і до неї входили Осип Зінкевич, тимчасовий зв'язковий між Міністерством і ЗУАДК, д-р Андрій Лемішка, голова Т-ва Прихильників Руху у Балтиморі і Квітка Пащин з Вашінґтону.

Міністер Г. Готовчиць представив складну ситуацію „самоселів” у Чорнодильській 30-кілометровій зоні і тих, які живуть поза нею, але які потерпіли від радіяції. Він розповів, як ООН під впливом фальшивих висновків МАГАТЕ відмовила у допомозі Україні. Медичні досліди передбачають, що наслідки чорнобильської катастрофи будуть драстично відчутні за 7—12 років. Не скоординована і не узгіднена допомога жертвам Чорнобиля дуже часто не доходить. Створення десятка різних чорнобильських союзів, асоціяцій і груп, з якими безпосередньо співпрацюють деякі закордонні установи, утруднює ефективність допомоги. „Принцип застосовуваний на Заході, — говорив міністер, — везти в Україну те, що можна дістати, а не те, що потрібне потерпілим, є не лише мильний, але й шкідливий”.

У висліді катастрофи загрожений генофонд України. На Україні є 800 могильників радіяційних відпадків. Загрожений Дніпро, ріки, річки і струмки, які до нього впадають. Харчі занечищені, молоко у багатьох випадках непридатне. „Самосели” в Чорнобильській зоні і потерпілі від катастрофи, які живуть поза нею, в перші роки після вибуху були ошукані колишньою владою, що утруднює процес переселення. Недовір'я населення до колишньої влади відчутне і тепер. Багато з потерпілих не вірять і теперішній владі.

Для дітей потрібне екологічне чисте харчування, якого Україна не виробляє, потрібні вітаміни, перев'язочні засоби, інструменти, устаткування для шпиталів. Щоб допомога, несена Заходом, була ефективною, потрібна координація і узгіднення та творча і сувора контроля над розподілом допомоги, щоб вона дійшла до потерпілих.

В обговоренні цих проблем брали активну участь члени делеґації. Професор Б. Гнатюк розказав про ЗУАДК та запропонував, щоб міністерство підготовило точні дані про потреби потерпілих, випрацювало плян допомоги, визначило пріоритети та випрацювало програму контролі розподілу та звітности перед громадою.

Д-р А. Лемішка наголосив на потребі боротьби з причинами даних хворіб, проводженні профілактичного забезпечення та створення діягностичних центрів.

О. Зінкевич говорив про потребу якнайшвидшого переселення родини Віктора Струка й інших родин з дітьми з села Іллінці, про потребу медичного бадання тих дітей, які ще далі живуть в зоні та постійного зв'язку з міністерством.

Міністер Г. Готовчиць повідомив членів делеґації, що родина Струків буде переселена у вересні, а пізніше будуть переселені й інші родини. На зустрічі говорились про чергову поїздку З. Зінкевича в Чорнобильську зону на початку вересня, яка з огляду на небезпеку (постійні пожари в зоні і спека) не могла відбутися.

Розмови закінчено домовленням про наступну зустріч з компетентними відпоручниками міністерства у справі визначення пріоритетів та обговорення потрібного устаткування для одного з київських шпиталів, де лікується кілька тисяч осіб, потерпілих від чорнобильської катастрофи.

Таку зустріч 8-го вересня відбув О. Зінкевич з трьома представниками міністерства і адміністрації Київської области — Миколою Приймаченком, Анатолієм Андрушенком і Галиною Клоченком. На цій зустрічі знову обговорено питання переселення з Чорнобильської зони дітей, їхніх батьків і вагітних жінок та потрібних інструментів і устаткування для київського шпиталю, в якому лікуються потерпілі від наслідків Чорнобильської катастрофи.

У висліді цієї зустрічі адміністрація Київської области в імені міністерства передала О. Зінкевичев для ЗУАДК список найбільш потрібних інструментів, приладів і обладнання для цього шпиталю. Список поділений на кілька груп найбільш потрібної апаратури: діягностичної — ультразвукової, ендоскопічної, лябораторійної, функціональної і для дитячих рододопоміжних заведень; лікувальної апаратури — наркозо-дихальної і для лікування новонароджених дітей. Список цей охоплює чотири з половиною сторінки машинопису.

ЗУАДК закликає лікарів і працівників шпиталів допомогти у отриманні цього найбільш потрібного устаткування. Всім зацікавленим особам ЗУАДК вишле цей список.

Тому, що Злучений Український Американський Допомоговий Комітет (ЗУАДК) є єдиним, що піднявся так важливої гуманної праці, у зв'язку із цим закликаємо українську громаду, окремі установи і організації позитивно відгукнутися своїми щедрими пожертвами на так важливі потреби чорнобильської трагедії.

В усіх справах просимо писати на адресу ЗУАДК: United Ukrainian American Relief Committee, 1319 West Lindley, Philadelphia, Pa. 19141; tel.: (215) 455-3774.

Н. Н.

ҐАСПАР ДА СІЛЬВА, начальник поліції столиці Анґолі, Люанди, в інтерв'ю для газети „Жорнелл ді Анґоля” заявив, що „властиво в Анґолі вже почалася громадянська війна”. Як відомо, країна переживає глибоку кризу, викликану відмовою опозиційної партії УНІТА визнати висліди загальних виборів, що відбулися в кінці вересня ц.р. Порушуючи мирну угоду, підписану 8-го травня минулого року з урядом, ця партія створює по всій країні збройні формування, котрі захоплюють муніципалітети і бльокують діяльність урядових установ, щоб до краю дестабілізувати політичну ситуацію в Анґолі.

ЛИСТОПАДОВЕ ЗВЕРНЕННЯ

Управи Суспільної Служби Комбатантів в ЗСА

До українського громадянства!

Згідно з комбатантськими традиціями Суспільна Служба Комбатантів в ЗСА проголошує місяць листопад місяцем українських воєнних інвалідів і звертається до всіх Всечесніших Отців відслужити в листопаді Поминальні Богослуження за тих, що в боях за волю України життя віддали.

Як виявило відзначення першої річниці самостійности української держави, Уряд України великих осягів в державному будівництві не мав, але українські комбатанти визвольної боротьби українського народу часу не згайнували. Величаве відмічення ювілею 50-ліття УПА та організаційне оформлення Світового Товариства кол. вояків УПА і Братства кол. Вояків Дивізії „Галичина” це в умовах, які ще тепер існують в Україні, великі організаційні досягнення, бо діяльність зформованих комбатантських організацій дасть змогу зорганізувати актив, який є рішений допомагати Урядові у розв'язувані скомплікованих проблем у всіх початках державного будівництва.

В такій ситуації Суспільна Служба Комбатантів в ЗСА, як комбатантська допомогова організація, яка матеріяльно допомагає в найконечніших потребах комбатантам та їх організаціям, рішила фінансово допомогти створеним в Україні комбатантським організаціям. Зорганізовані в Україні комбатантські організації Суспільна Служба Комбатантів вже включила в допомогову систему і вже цього року ті організації дістануть фінансову допомогу як дотацію, з якої будуть давати допомогу інвалідам, хворим і своїм членам. Фонди поширення допомогової системи мусять бути зібрані в цьогорічній листопадовій збірці, яку будуть переводити комбатантські організації. Суспільна Служба Комбатантів просить все патріотичне і жертвенне громадянство підтримати цю збірку щедрими датками, бо ограблена окупантами Україна не є в силі фінансувати навіть найконечнішу допомогову акцію.

Пам'ятайте, що комбатантська допомогова акція в Україні має величезне значення. Нею ми доказуємо не тільки нашу гуманність, але також і державну зрілість та пошану до визвольних ідеалів і традицій. А щедрий даток в листопадовій збірці нехай не буде датком милосердя, а датком вкладу в плекання традицій державного будівництва та прикладом для грядучого покоління. Пора доложити всіх зусиль, щоби місяць листопад не був лише місяцем ридань, а став місяцем прославлювання перемоги визвольних ідеалів народу.

Суспільна Служба Комбатантів в ЗСА.

Добровільні датки просимо пересилати на адресу: Social Service of Ukrainian War Veterans, 1321 West Lindley Ave., Philadelphia, Pa. 19141.

У Пармі відзначили дивізійників

10-го жовтня в залі ім. Патріярха Йосифа при церкві Покрови Пресвятої Богородиці у Пармі відбувся приємний і цікавий вечір роздачі дивізійникам грамот і відзнак в металі з емблемами і вшанування трьох заслужених громадян в окремих спектаклях суспільно-громадської праці у Клівленді — Пармі. На цю імпрезу прибув особисто голова Крайової управи Дивізії в ЗСА Дам'ян Ліщинський. Офіційно відкрив цей вечір голова Станиці Парма УНА Ігор Руденський, привітав численно присутню публіку, а передусім гостя — голову дивізійників Дам'яна Ліщинського, який коротко розповів про бої Дивізії, а особливо бій під Бродами (т. зв. „Брідський котел”), в якому загинуло багато наших вояків. І Українська Дивізія УНА як і УПА прямували до тієї самої мети і жили ідеалами здобути самостійну, незалежну українську державу, тільки різними дорогами. Штаб Української Дивізії під Бродами мав постійно контакти з відділами УПА в околиці і вони зі собою дружньо співпрацювали та по можливості координували воєнні дії. Багато дивізійників потім поповнили лави УПА. Д. Ліщинський недавно побував в Україні і зустрічався з товаришами по зброї, з яких деякі пережили дійсно пекло на землі.

Наших старшин з-під Бродів большевики поголовно розстрілювали. Але деяким воїнам Дивізії вдалося, однак, вижити — пережити полон і заслання. Навіть був такий випадок, що один дивізійник з-під Бродів попав там у полон і відбувши довголітнє заслання, закінчив ще інститут та заблистів своїм талантом і фаховим знанням як визначний інженер спеціяліст на металюрґійному заводі Далекого Сибіру. Очевидно багато засланців загинули там з голоду, холоду і непосильної праці.

В ході програми Люба Мичковська прочитала дві сміховинки Гриця Зозулі (Е. Козака), очевидно в контексті новобранців до Дивізії, а потім заграла вояцьку пісню. Наступною точкою був дует Зірки Шокалюк і Христі Сивої-Русс. Вони відспівали три пісні: „Качки летять” Білаша, „Вербино” Левицького і відому нам усім „Човен хитається”. Фортепіяновий супровід був у руках Маркіяна Комічака і він бездоганно вив'язався зі своїм завданням.

Опісля роздано дивізійникам грамоти і відзнаки та три спеціяльні грамоти за признання в суспільно-громадській праці, а саме: маґістрові Василеві Ліщинському, нашому війтові і голові УЗО, Ігореві Руденському, голові станиці дивізійників і пластовому діячеві, та Степанові Зорієві, старшині УПА і керівникові українського радіомовлення в Клівленді. Хочу згадати, що Ігор Руденський вже довгі роки є головою Станиці УПА в Пармі, яка нараховує коло 25 членів.

По закінченні цього товариського вечора присутні користали зі смачної перекуски з кавою та солодким в заряді подруг дивізійників. З приємністю хочу відзначити позитивну і будуючу обставину, що серед публіки була також молодь, які напевно будуть пам'ятати, як їх батьки і дідусі боролися і гинули в змагу за незалежну самостійну українську соборну державу та будуть передавати цю духовну естафету нашим наступним поколінням.

Володимир Боднар

Рочестер святкує І-шу річницю незалежности України

Зліва: Марта Шміґель, Роман Куціль, Лариса Білорус, д-р Олег Білорус, Марія Цимбала, Роман Цимбала.

(Світлив Еміль Юрчинський)

Рочестер в стейті Ню Йорк, на мою думку, — особливе місто. В ньому відчувається цілість української громади, дух об'єднання чи спільного порозуміння. Приємне враження, заспокоююче... І це було притаманне відзначенню першої річниці Незалежности України.

Почалися святкування 23-го серпня відправленням соборного Молебня на площі перед українською автокефальною православною церквою св. Покрови, з участю парохів трьох місцевих церков. Промовляв настоятель-митрофорний протоієрей о. Федір Коваленко. Його слова були повні патріотизму, зворушливі, щирі. Співав хор церкви св. Покрови.

В неділю, 4-го жовтня, українська громада Рочестеру вітала на летовищі амбасадора України до ЗСА д-ра Олега Білоруса з дружиною Ларисою. Квітами зустріли достойних гостей діти зі світлички СУА, молодь Пласту і СУМА, представники організацій з прапорами і члени місцевої громади, від імені яких промовляли Марта Шміґель і Роман Куціль, створивши відразу щирий, сердечний контакт між гостями і господарями. Відразу ж таки гості поїхали відвідати українську кредитову федеральну спілку, де гостей вітала управителька Тамара Денисенко, дирекція і всі урядовці. Відтак відвідали всі українські церкви і по короткому відпочинку в готелі Гаєт взяли участь в бенкеті, влаштованому для вшанування першої річниці відновлення незалежности України.

Відбулося це свято в бенкетовій залі Гаєт готелю — о год. 5-ій коктейл, а о год. 6-ій понад 300 осіб заповнило залю.

Ведуча святочного відкриття Катерина Федоришин вітала в оригінально по-мистецьки прибраній залі гостей. Під грімкі оплески ввійшов сенатор Алфонс Д-Амато, а відтак д-р Олег Білорус з дружиною, яких привітали хлібом, сіллю і квітами.

Американський і український прапори презентували під звуки козацького похідного маршу: Лицарі Колюмба, члени 1-ої Дивізії УНА і УПА і ветерани американських воєн. Американський гимн відіграла на фортеп'яні Анна Сорохтей. Слідувало слово Романа Куціля, голови Об'єднання Українсько-Американських Організацій Рочестеру. Молитва і вечеря.

По вечері привіти представників федерального, стейтового і міського урядів, тією частиною провадила голова міського Комітету Допомоги Україні Марта Шміґель з надзвичайною легкістю, але й з поважністю.

Першим промовляв сен. А. Д'Амато, досконалий промовець, його слова були палкі, в них відчувалась щирість і співчуття до нашого народу за минуле, велика радість за сучасне, яке є початком світлого майбуття України — як вільної між вільними державами. Хто б подумав, ще чотири роки тому, що станеться те, що сталося в останніх роках — воля усім поневоленим народам! — і це ваша, тут на залі зібраних, боротьба і праця, і зусилля допровадили до того, а у Вашінґтоні ми вам в тому помагали. Тепер, як ми здобули незалежність, ми мусимо вважати, ми мусимо дбати про те, щоб та свобода, та демократія була підтримувана, щоб вона розвивалась під кожним оглядом, щоб ми втримали те, що здобули. Сенатор висловив признання амбасадорові О. Болорусові за започатковану ним працю у Вашінґтоні.

Потім вітав Україну з незалежністю супервайзор округи Монро Боб Кінґ і проголосив день 24-го серпня Днем Незалежности України.

Представник Рочестеру вручив амбасадорові емблему Рочестеру, яка зображує квіти, і побажав, щоб молода Україна так зацвіла у свободі, як місто, в якому він гостює сьогодні.

З черги була музична інтерлюдія. Співав тенор львівської опери Роман Цимбала. Виконав „Під Твою Милість” Ігоря Соневицького. „Гетьмани” Миколи Лисенка — це правдоподібно його написова арія, і „Дивлюсь я на небо” — Віталія Кирейка, слова М. Петренка. При фортеп'яні концертмайстер Марія Цимбала, дуже добра акомпаньяторка.

Головного промовця д-ра О. Білоруса представила М. Шміґель, як академіка-педагога з економіки, викладав як професор – гість в Колюмбійському університеті і в Гарварді в роках 1974 і 1975. Він став першим амбасадором України в ЗСА.

Д-р Білорус почав говорити спершу по-англійськи. Він сказав, що він надзвичайно радий і гордий брати участь у святкуванні цього історичного моменту незалежности України, яка по роках неволі і знущань визволилася і старається розв'язати всі проблеми, нагромаджені у тих роках. Україна – це „terra incognita”, віками незнана земля. Її уважали колонією і навіть вчені казали мені: „О, ви маєте нову державу”, а я відповів: „Ні, це помилка, це давня держава, це ренесанс дуже старої цивілізації, з дуже глибоким корінням, яке почалося з Київської Руси і ще перед тим — моя держава з такою трагічною історією тепер відродилася, моя держава стала вільним народом серед вільних, стала частиною Европи”. Він пояснив, що Україна є однією з найбільших в Европі, 52 мільйони, з великим науковим, індустріяльним і технічним потенціялом, з дуже великим натуральним багатством. І мусимо запитати себе: чому ця держава є така бідна тепер, чому ми маємо стільки проблем, і єдина відповідь: ця держава була найважнішою частиною великого неґативного економічного експерименту, експерименту над людиною, який виявив тільки один вартний, історично говорячи, результат, який ясно показав, чого робити не можна. Так, Україна є причиною розпаду СССР і рівночасно ми є зовсім певні, що демократія в Україні є головним фактом і ґарантією демократії в Росії і в усіх державах колишнього СССР. Звертаєюся до свого Президента і Уряду піднести рівень національних дискусій, щоб оминути боротьбу за владу, піднести рівень національних ідей, щоб у результаті дістати найкращі розв'язки наших важливих питань і проблем. „Ми будемо мати проблеми, ми будемо мати труднощі, але ступаємо крок за кроком вперед в розвитку нашої державности, і це є найголовніша річ. Я вірю, що як ми стрінемося за кілька літ, наші проблеми будуть розв'язані при помочі власного потенціялу і підтримки нашого партнера, яким є Америка. Ми чекали на цю нашу історичну подію — і вона сталася”.

По-українськи: „Україна, яка є визнана вже 130-ти країнами, має не тільки шанс увійти в світове товариство, але з першого кроку зрозуміла свою відповідальність і дбає про те, щоб бути не пасивним членом світового товариства, але своєю силою, своїм авторитетом, своїм матеріяльним, ресурсним, людським, інтелектуальним потенціялом, своїм нелегким, часом трагічним історичним досвідом допомогти іншим країнам, і тому сьогодні Україна зросла вже, сьогодні батальйон українського війська є в складі збройних сил Об'єднаних Націй і робить все можливе в найгарячіший час в Юґославії. Україна ніколи не піде по шляху Юґославії, тому що на відміну від декого, Україна не має політичних амбіцій, не прагне політичної експансії не має територіяльних претенсій до жодної країни. Сьогодні Україна є сильна”. Д-р О. Білорус відтак говорив про шлях до незалежности і закінчив висловами оптимізму щодо майбутности України.

На закінчення д-р Білорус сказав, що він і його дружина Лариса щасливі, що побачили ще Рочестер. Він ніколи не знав, що Рочестер має таку велику і сильну громаду, і якщо таких громад в західній і східній діяспорі є більше, якщо є мільони людей, свідомих своєї історичної долі і місії України, то „ми переможемо”.

На закінчення М. Шміґель подякувала гостям з Баффало, Сиракюзів, Амстердаму і Обирну, також дякувала представникам 43-ох організацій, присутніх на бенкеті. Висловила подяку в імені Комітету Розбудови Українських Амбасад за щедрість громади, що дала в сумі 85,000 дол. Збірка проводиться далі і в моїй присутності один з рочестерських підприємців зложив додатково суму 10,000 дол. на ту ціль.

І знову музична інтерлюдія в тому самому виконанні: „Стоїть гора високая”, народна пісня і „Молитва” арія Андрія з опери Гулака-Артимовського „Запорожець за Дунаєм”.

На закінчення свята всі відспівали український національний гимн.

В понеділок, 5-го жовтня, в полудневих годинах відбулося інтерв'ю по радіо, на програмі Баба Смита. Були заторкані економічні проблеми і можливості промислової і торговельної співпраці, до якої д-р Білорус запрошував американських промисловців.

Опісля заходом місцевої „Палати торгівлі” відбувся полуденок в „Рочестерському клюбі” з метою познайомити рочестерську бизнесову громаду з достойним гостем і з можливостями співпраці з нововідкритим ринком збуту, яким тепер є Україна. Присутніх було 70 осіб, а координатором був інж. Любомир Шміґель.

Відтак О. і Л. Білорус відвідали два українські промислові підприємства „Tool and Die” — Андрія Чорнобіля і друкарню — Мирона Бабюка. Зложили також візиту хворому настоятелеві Української Автокефальної Православної Церкви О. Федорові Коваленкові, який не міг бути на бенкеті.

Лімузина була у розпорядженні гостей цілих два дні і за це щира подяка властительці українського походження Мішел Ванговтер.

Про перебіг подій у зв'язку із святкуванням і перебуванням амбасадора д-ра О. Болоруса подавала три дні місцева англомовна преса, і чотири телевізійні станції передавали на вістях звідомлення із проведених інтерв'ю.

Ірена Лаврівська

ПОВЕРНУВШИСЬ НЕДАВНО з поїздки до В'єтнаму, сенатор-республіканець Джан Мекейн, літак якого під час війни був збитий в'єтнамською протилетунською артилерією, і він пересидів шість років у в'єтнамському полоні, заявив кореспондентам, що він не дивується, що теперішнє керівництво Ганою міняє основи своєї політики у відношенні до ЗСА й інших індустріяльних країн. В'єтнам переживає тепер тяжкі економічні труднощі і потребує фінансової й економічної допомоги, — сказав Мекейн журналістам у Вашінґтоні після повороту з далекої подорожі і численних розмов з тамошніми лідерами. Мекейн був членом чисельної американської делеґації, яку очолював колишній голова Комітету начальників штабу армії ген. Джан Вессі. Ще у В'єтнамі згаданий генерал, маючи уповноваження від президента Джорджа Буша, пообіцяв в'єтнамцям матеріяльну допомогу, яка буде використана у боротьбі з малярією. За 5,000 фотографій і дозвіл переглянути державно-військові архіви в Ганою, в'єтнамці не хотіли жодної заплати.

Відзначення 50-ліття УПА у Філядельфії

Громадський комітет у Філядельфії, до складу якого увійшли всі комбатантські організації Філядельфії (на чолі з Т-вом кол. вояків УПА ім. Т. Чупринки) та представники громадських організацій, влаштував в неділю, 11-го жовтня 1992 року, святкову академію для відзначення 50-ліття УПА. Академія відбулась в залі УОКЦентру. Одночасно була відправлена Архиєрейська Служба Божа в митрополичому соборі при Френклин вул. за полеглих героїв, в якій взяли участь великі маси вірних та прапороносці комбатантських та політичних організацій, як і молодечих, зі своїми прапорами. Службу Божу відправив Владика Володимир Паска, який теж виголосив знамените слово про упівських воїнів, борців за християнську Україну. Владиці Митрополитові комітет складає щиру подяку і глибоку пошану.

В неділю по полудні публіка заповнила залю центру, щоб заслухати добірну програму, на яку складались музично-вокальні точки, деклямація і знамените святочне слово.

Академію відкрив голова громадського комітету М. Ковальчин, наголошуючи факт шляхетної любови бійців УПА до України.

Безпосередньо по відкритті святочне слово виголосив майор американської армії Петро Содоль. Уступ доповіді він присвятив Степанові Бандері, з ім'ям якого вирушала в бій УПА проти тиранів, в обороні Акту Відновлення України 30-го червня 1941 року. Для Москви і гітлерівської Німеччини „бандєровци" та Бандера Бевеґунґ" були страшними. Доповідач ствердив факт, що найбільш важкий час для УПА наступив в 1946 році в перших місяцях, коли звільнена від протинімецького фронту совєтська армія, війська НКВД і стрибки масово окупували цілу Галичину із завданням знищити відділи УПА. УПА перейшла тоді на інші методи боротьби. Завдяки свідомості галицького населення большевикам не вдалося ліквідувати УПА. Сьогодні, сказав майор Содоль, на еміґрації, з різних нагод, повинні бути схвалювані резолюції й переслані до уряду України, щоб парлямент України прийняв постанову, що ОУН й УПА були борцями за вільну Україну, проти ворогів України, і ці формації повинні бути поставлені в рівну пошану з боку урядових чинників України.

З деклямацією представив себе Роман Кнігницький, відомий український громаді як неперевершений артист поетичного слова. І цим разом Роман був захоплюючий.

З цікавістю очікувала публіка перших звуків відновленого хору „Прометей", який в останньому часі перейшов ряд реформ, щоб наново вийти на вершини, на яких був кожночасно перед тим.

Хор під диригентурою маєстра Адріяна Британа та з фортепіяновим супроводом мґр Ірини Пелех—Зарич виконав „Слава Героям" (муз. Б. Сметани), „Гамалію" (муз. М. Лисенка тут написувались сольовими партіями тенор Зенон Чорнобіль та бас Іван Староста), відтак „Вие буря" — Е. Пасіки, „Сонце заходить" Д. Роздольського із знаменитим сольо баритона Ігоря Кушніра, та на кінець в'язанку пісень „Стрілецьким шляхом" М. Гайворонського.

Публіка незвичайно тепло, гучними і довгими оплесками прийняла виступ хору. Хор дійсно зарепрезентував себе на вершинах. Всі голоси зливались в одну гармонійну, добре збалянсовану цілість, а в першу чергу хор позбувся неочікуваних „вирвань" поодиноких співаків чи й голосів. Все відбувалось за помахом „чарівної" палички диригента.

В музично-співочій частині програми не можна проминути виступу дуету Олі і Михайла Стащишинів з України, які при власному супроводі бандур виконали на доброму поземі ряд упівських пісень, настроєвих і боєвих, демонструючи добру голосову якість, дикцію і виразність слів.

В загальному академія зробила додатнє враження, як щодо виконання музичної програми, так і відносно політикуму, що відобразилось в доповіді.

Прибранням сцени займався д-р Юрій Наконечний, за що йому належиться окрема подяка.

М. Р.

Сучасна Україна в оцінці її громадянина

Після того, як Україна відновила свою незалежність в 1991 році, зв'язок діяспори з нею став значно тісніший. Пожвавилися двосторонні відвідини: їздять люди в Україну, прибувають гості з України. Від одних і других можна багато дізнатися про відносини в сучасній Україні.

Недавно українські громади в ЗСА мали змогу гостити у себе особу, яка бере активну участь у процесі державного відродження України. Це інж. Роман Панкевич. Загостив він із своєю дружиною і до Бафало. В п'ятницю, 2-го жовтня, в Українському Домі „Дніпро", зустрівся він з українською громадою і виголосив доповідь на тему „Перший рік незалежности України". Доповідача і його дружину представив громаді автор цього допису. Інж. Роман Панкевич тісно пов'язаний із Львовом. Там здобув він середню і вищу освіту, там проживає він і тепер. Займає становище голови Руху на місто Львів, є секретарем Головної Булави Всеукраїнського Братства кол. Вояків Української Повстанської Армії (УПА). По спеціяльності він — інженер-механік. Ось короткий зміст його доповіді.

Перший рік незалежности України пройшов під знаком двох важливих подій. Першою з них були святкування першої річниці тієї незалежности. Що з цього приводу можна констатувати? У людей закріпилася свідомість, що факт відновлення української державности є остаточним і незмінним. Він станеться на завжди. Цей факт є тепер найважнішою справою України.

Друга подія — це святкування 50-річчя УПА. На ці святкування з'їхалися в Україну комбатанти УПА теж і з діяспори, з усіх країн, де вони тепер перебувають. Прибули, очевидно, і комбатанти з ЗСА, прибули під проводом старшини Лева Футали. Ці святкування пройшли на заході України гідно, величаво, при участі (без пересади, можна сказати) всього українського населення. Через Волинь, Поділля, Гуцульщину — аж до Львова пройшли відділи комбатантів УПА. Їх всюди зустрічали тисячі людей — від малого до старого, чекаючи іноді і по кілька годин на їхній прихід, щоб зустріти їх хлібом-сіллю і привітати повстанською піснею. Цей факт свідчить про те, що пам'ять про УПА в народі жива, що народ цінує заслуги УПА, доцінює вартість її визвольної боротьби.

Але святкування 50-ої річниці УПА почалося не в західній Україні, а в Києві. Спочатку влада обіцяла підтримку. Згодом однак, коли почалося з'ясовування конкретних питань, влада не тільки що не дала підтримки, але ще й проявила певну ворожість. Виявом такого неприхильного ставлення була заборона пройти комбатантам і іншим учасникам святкувань головною вулицею столиці — Хрещатиком. Братство УПА в Україні і всі ті, що прибули на святкування, вважали, що з приводу такої важливої оказії, як 50-річчя УПА, повинна бути привернена справедливість і що комбатанти УПА мають право і повинні пройти головною вулицею столиці і показати народові тих, хто справді боровся за самостійність України. Мало того: святкування пройшли без визнання боротьби УПА державними чинниками. Що більше: ніхто із влади не спростував наклепів, що їх свого часу кидала на УПА большевицька, влада усіми доступними їй засобами. Інші держави — Польща, чи прибалтійські держави — визнали своїх партизан за свою національну армію, а український Уряд цього не зробив. Факт невизнання кинув тінь не тільки на святкування річниці УПА, але й на святкування першої річниці самостійности України

Дальше прелеґент перейшов до політичних проблем сучасної України. Ситуація складна і несприятлива. Україна не має закріплених кордонів і не має справжньої сили, щоб захистити свою самостійність. Тактичну атомову зброю віддано Росії. Казали, що цього вимагає Америка, бо інакше не визнає української держави. Але тої зброї не віддали ні Білорусь, ні Казахстан, і якось Америка визнала ці держави. Та й сама Росія не позбулася атомової зброї. Україні потрібна національна армія, а такої нема. В тій армії, яка існує тепер в Україні, переважають вояки-неукраїнці.

Україна втратила фактично Чорноморську фльоту, а при іншій політиці уряду могла б її задержати. Грозять і територіяльні втрати: Криму, Закарпаття, Донеччини, півдня України.

В тяжкому положенні находиться Україна і в економічному відношенні. Український селянин залишився дальше кріпаком. Помінялися назви. Колгоспи перезвано на кооперативи. Для покращення ситуації уряд фактично нічого не зробив.

Уряд не робить теж ніяких заходів, щоб зробити можливим повернення на батьківщину усім тим землякам, яких большевицька влада розсіяла по просторах колишнього СССР. Зате уряд України сприяє поверненню татар і рад прийняти виселених колись з Поволжя німців.

Школи в Україні в більшості дальше залишаються російськомовними.

Україні потрібна зміна. Цієї зміни народ в Україні домагається, але Уряд чомусь до цього голосу не прислухається. Тут потрібний і голос діяспори. Її голос доходить до вух Уряду, бо йому потрібні гроші діяспори.

Свою доповідь прелеґент закінчив висловленням віри, що український народ при помочі діяспори доможеться зміни і закріпить свою самостійність.

Зустріч з гістьми з України завершено загальним відспіванням українського національного гимну.

Спонсором зустрічі були місцеві організації Українського Визвольного Фронту. Слухачів цієї доповіді не було надто багато. Шкода, бо доповідь була цікава, була правдивим віддзеркаленням проблем, з якими бореться відроджена українська держава.

Михайло Лоза

ГРУЗІЯ СТАЛА 171-ИМ членом Організації Об'єднаних Націй в питаннях освіти, науки і культури (ЮНЕСКО). В листі на ім'я генерального директора ЮНЕСКО Федеріка Мейора голова Верховної Ради Грузії Едуард Шеварднадзе висловив надію, що участь Грузії в діяльності цієї організації дозволить республіці „внести свою скромну частку у прогрес світової цивілізації", оскільки завдяки своєму географічному розташуванню вона „завжди служила мостом між Сходом і Заходом".

У ПІВДЕННІЙ КАРОЛАЙНІ трапилась катастрофа з військовим літаком типу Ф—16. Газета „Вашінґтон Таймс" повідомила, що пілотові капітанові Бредлі Джансонові вдалось вискочити з літака і при допомозі парашута приземлитись. Під час приземлення від був тільки легко поранений. Згідно з повідомленням газети, Джансон повертався з військових вправ і несподівано в дорозі перестав працювати мотор. Літак, вартости 23 міл. дол. впав на землю, але не було ані вогню, ані розриву літака. Тому, що подібні американські літаки мають автоматичні прилади приземлення, літак був тільки дещо пошкоджений.

АМЕРИКАНСЬКІ СПЕЦІЯЛІСТИ, зокрема політичні аналітики вважають, що слідство в Конституційному суді в Москві у справі леґальности чи нелеґальности заборони Комуністичної партії в Росії, а також суд над „путчистами", які підготовляли державний переворот в 1991 році являється фактично судом над цілою совєтською системою. Так принаймні думає професор американського університету у Вашінґтоні, Луіза Шеллі, виступаючи на семінарі в Міжнародному науковомув центрі ім. Вудро Вилсона. Покищо не відомо, — заявила Шеллі, — виконають ці переслухання свою ролю чи ні, але це, на її думку, важливий крок на шляху встановлення демократичної системи в країнах колишнього СССР і забезпечення стабільности серед народів.

Показ...

(Закінчення зі стор. 1)

селі Зашкові. Відвідини Білогориці, де загинув командир УПА генерал Тарас Чупринка.

* Величаве свято у Львові біля Оперного Театру, а відтак в театрі відбувся величавий концерт. Знову поворот до Києва на Світовий форум українців, де відбувся гарний концерт. Відлет знову до Львова, де 24-го серпня, при великій участі народу, відкрито пам'ятник Тарасові Шевченкові. 27-го серпня — перенесення тлінних останків Патріярха Йосифа до Львова.

Дохід з показу цих історичних картин буде призначений на фільм Україна в огні".

Різні відеофільми будуть показані кожної п'ятниці: 6-го, 13-го, 20-го і 27-го листопада о год. 7:30 вечора, в домі Спілки Українсьіої Молоді, 301 Палісайд аве., Йонкерс.

ТОВАРИСТВО СВЯТА СОФІЯ — КОМІСІЯ ПАТРІЯРШОГО ФОНДУ

повідомляє:

на Патріяший Фонд та відновлення і устаткування дому Т-ва св. Софії у Вашинґтоні зложили:

УІІІ-92

2,000 дол. — Український Народний Союз, Джерзі Сіти, Ню Джерзі;
300 дол. — Евген Снігура (Коляда);
250 дол. — д-р Роман і Наталія Кравчук;
200 дол. — Василь і Анна Макух;
105 дол. — Роман і Галина Пачовські;
по 100 дол. — Іван і Анна Квік, Український Конґресовиє Комітет - Елмайра Гайтс, Н. Й. — переслав Василь Осташ, д-р Андрій Мацюрак, Неоніля Кліш, Наталія Пуйда (у пам'ять бл. п. мужа Михайла Пуйди), Теодозій і Віра Сендзік, Александер і Ірена Капустинські, Теофіля Книш, Марія Турчин, Марія Каплиста, Михайло й Ірена Бойко, Іван і Анастасія Пиртко, Дмитро і Катерина Кіт, Йосиф Вомпель, Микола і Марія Павлус;
50.16 дол. — д-р Ярослав і Богданна Ґелета;
по 50 дол. — арх. Роман Войнаровський, Ольга Дубик, Нестор Краєвський, Ольга Дзядів, Зеновія Воробець, д-р Андрій Олеарчик, Люба Мрилоцька, д-р Теодосій Самотулька, Т. і Л. Стельмах, Анна Михрович, Ярослав Сидір, Спірідіон Титла;
40 дол. — Ярослав Волощук;
по 30 дол. — Томко й Емілія Микитів, Остап Балабан, Михайло Дідич, Стефан і Луїза Галайда;
по 25 дол. — Надія Микетей, Варвара Швед, Валтер Клапіщак, Евген Филипович, Омелян Омецінський (у пам'ять товариша бл. п. мґра прав Осипа Юнкевича), Орест Колтунюк, Ярослав Бігун, Александер Керницький, Константин Маціпинський, Бетте Квакенбум, Софія Дорожинська-Теслюк, Наталія Мацьків, Оксана Поритко;
по 20 дол. — Петро Демків, Андрій Стахнів, Мирослав Субтельний, Дмитро Петрик, Оксана Волчук, Іван Дзівак, Клавдія Салюк, Ксеня Антипів, Іван Цьолко, д-р Юрій Савицький;
по 15 дол. — Петро Бойчук, д-р Володимир Сенежак, мґр Юліян Бачинський;
по 10 дол. — Валтер Черевко, Марія Юркевич, Мирон Захаріясевич;
7 дол. — С. Гладун;
3 дол. — Йосиф Губчак.

Листа ч. 010 — збірка в Гантері, Н. Й. — збірку перевела Ольга Кобзяр, зложили:

по 50 дол. — Андрій і Катерина Бук, Дмитро Круль;
30 дол. — о. Володимир Фіґоль;
по 25 дол. — інж. Борис Дурбак, Евген і Оксана Луцькі, Ольга Кобзяр;
по 20 дол. — Стефа Пурій, Стефан Льорх, А. Дитка, Н. Палідвор, д-р Іларіон Човган, І. Качмарська, Катря Ковшевич;
по 10 дол. — д-р І. Соневицький, С. Салик, Володимир Левицький, Софія Ховзун, Параскевія Ґной, Оля Іваськів, Іка Кознарська, М. М. Сірий, родина Т. Шмида, Юрій і Дарія Костів, М. Мирошниченко, Галя Кузьма, Д. А. Поритко, Лампіка, Петро Саґаль, М. Жилава;
по 5 дол. — Телех, З. Чельвоз, Роман Бурий, Микола й Орися Яковів.

Збірка укр. Патр. Т-ва в Джерзі Сіти, Н. Дж. на перевезення тлінних останків Патріярха Йосифа з Риму на перепоховання в катедрі св. Юра у Львові — зібрав Володимир Білик, зложили:

20 дол. — 170-ий Відділ Українського Народного Союзу;
10 дол. — Володимир Білик.

IX - 92

Зложили:

7,500 дол. — д-р Василь і Марія Ящун;
2,000 дол. — зі спадку бл. п. Евгенії Іванович (Парма, Огайо);
1,000 дол. — Анна Маркевич;
200 дол. — Йосиф і Амелія Бочей;
по 100 дол. — Борис Дурбак, (у пам'ять дружини Теодосії Дурбак), Софія Андрушків, Стефан і Надія Костик;
по 50 дол. — Володимир і Ірена Медуха, Ярослав Палюга, Стефан Фартушок, д-р Роман Климкевич, Лідія Осінчук, Олена Кульчицька, Емілія Мадилюс;
30 дол. — Ростислав Петрів;
по 25 дол. — Марія Оксана Бачинська, д-р Михайло Цегельський, О. Ґелемей;
по 20 дол. — Йосиф Сененький, Мирон Масюк, Михайло Цяпка.

У пам'ять бл. п. д-ра Мирослава Полотнянки на релігійні книжки в Україну, зложили:

по 50 дол. — Василь і Анна Маклухи, Іван Н. Макух, Роман С. Макух.

Листи ч. 007 і 008 — збірка в Коговз, Н. Й. — переслав Володимир Стадник, листа ч. 007 — збірщик Володимир Стадник, зложили:

100 дол. — о. Володимир Андрушків;
50 дол. — Володимир Стадник;
20 дол. — Зеновія Білас;
по 10 дол. — Олег Омецінський, Михайло Галібей.

Листа ч. 008 — збірщик Олег Омецінський, зложили:

по 20 дол. — Іван Мандро, Іван Ротко;
по 10 дол. — Стела Бачинська, Стефан Бездух, Михайло Савків, Роман Мамюк, Остап Поповський;
по 5 дол. — Стефанія Кушнір, Анна Дзюба, Майк Грещак;
3 дол. — Іван Гринкович;
по 1 дол. — Гринкович, Ліда Л. (нечітке).

Листа ч. 012 — збірка у Лейк Джордж, Н. Й. — збірщик Іван Антоняк, зложили:

500 дол. — Іван і Іванна Антоняк з родиною;
по 100 дол. — Юрій і Марія Сливка, Нестор Угера, Клос з родиною, Богдан Комарницький, І. Бойчук;
65 дол. — Юлія Рудницька;
по 50 дол. — Юля, Юрко і син Пастернаки, Диба з донькою;
по 25 дол. — Петро й Анна Хімяк, Лев Хомяк.

Товариство Свята Софія — Комісія Патріяршого Фонду — складає щиру подяку усім жертводавцям і збірщикам.
Всі датки на Патріярший Фонд Т-ва Свята Софія можна відтягати від податку: IRS No. 23-7380645.

Всі чеки просимо виписувати на:

St. Sophia Religious Association — Patriarchal Fund
та пересилати на адресу:
7911 Whitewood Rd., Philadelphia, PA 19117

ВСЯ ДИВІДЕНДА ДО ФОНДУ ВІДРОДЖЕННЯ УКРАЇНИ — УНС!

ЗАСТУПНИК МІНІСТРА закордонних справ Ірану Магмуд Ваезі повідомив амбасадора Російської федерації в Ірані Владіміра Ґудєва, що іранський уряд відмовився надавати зброю опозиційним політичним угрупуванням в Таджикістані, які звернулися до Ірану з такою просьбою.

Листа ч. 3

Список жертводавців на Фундацію Піддержки Дипломатичних Представництв України, Інк. від 18-го вересня до 20-го жовтня 1992 р.

Управа Фундації висловлює всім жертводавцям щиро-сердечну подяку за їхні пожертви на розбудову українських амбасад для закріплення стійкого становища України в колі вільних народів світу.

5,000 дол. — Товариство Прихильників Народного Руху в Україні, Дітройт (Воррен), Миш. скарбник — Мирон Воронович;
3,700 дол. — Товариство Гуманітарної Допомоги Україні в Норт Порті, Фльорида, д-р Володимир Король;
1,500 дол. — Фонд Допомоги Україні в Пармі, Огайо, скарбник — Орест Ліщинецький;
2,000 дол. — Д-р Іван Т. і Ярослава Барусевичі;
1,240 дол. — Віктор й Ірена Герлінські в пам'ять бл. п. Клявдії Чорнодольської, яка залишила в спадку на Фундацію 1,000 дол.;
по 1,000 дол.: Богдан і Мері Антонишин, Евстахій й Ірена Держко, проф. Роман і д-р Зірка Воронка, Іван Дідич, Анастазія — Ненсі Ікалович, Григорій і Раїса Костюк, Ярослав Кушляба, Петро й Параскевія Ратич, Евгенія Ратич, проф. Володимир й Аркадія Гетришин, Богдан й Оксана Пилипів, д-р Володимир і Ольга Прокопів, Богдан і Стефанія Сольчаник, Український Народний Дім в Льорейні, Огайо;
875 дол. — Збірка Мирона Кузьми на Фундацію в Норт Порті Фльорида;
по 500 дол. — Ярослав Долотовський в пам'ять бл. п. дочки Олі, Петро й Елен Марченко, Володимир і Зеновія Сидорак, Всеволод і Мінодора Шайдевич, Стефанія Шипула;
260 дол. — Громадський Комітет в Норт Порті, Фльорида — збірку під час святкування Незалежности України перепровадив Мирон Кузьма;
по 200 дол. — Роман і Тереса Пігуляк, УККА в Олбані, Ню Йорк — скарбник Василь Коцур, Василь Цап;
150 дол. — Ірена Крамарчук;
по 100 дол. — д-р Юліян і Оксана Бачинські, д-р Катерина Гідученко й Іван Орел, Богдан й Ірена Глушевські, д-р Нестор і Ляриса Голинські, Теодозія Гурик, д-р Дарія Миндюк, Любомир і Гельґа Міз, збірка під час похоронів бл. п. Василя Савицького, Анна Заброцька, Андрій і Лідія Закревські, Володимир і Марія Павлишин, Анна Федів (разом 400 дол.), Ярослав і Лідія Черник, Володимир і Стефанія Чорнодольські, Юрій і Надя Цегельські, Іван і Параска Халява, Ів-Д й Евдокія Шимків;
по 50 дол. — Володимир Р. Гнатковський, Наталія і Степан Домарецькі, Микола і Славко Ґурчак, Андрій і Анна Малан, Філис Палермо, Ілько і Марія Цьопик;
45 дол. — Яро Цегельський;
30 дол. — Петро Стахів;
по 25 дол. — Татіяна Дідошак, Анастазія Ковалюк, Марія Коник, Михайло і Вікторія Семенець;
по 20 дол. — Ігор Пікун, Ева Ставревскі, Іван Пашкевич, Михаїл й Емілія Цяпка.

В списку листи ч. 2 зайшла помилка: замість Ілько Мицько ($1,000.00) має бути Ілько Мицко в пам'ять родичів Ілька й Анни Мицко.

Друга частина листи ч. 3

Список жертводавців з Кергонксону й околиці на Фундацію Піддержки Дипломатичних представництв України, Інк. до 14-го жовтня 1992 р. Організаторами збірки були: інж. Микола Василик і д-р Роман Барановський. Збірщиками були: Михайлина Баран, Дарія Барон, Теодора Кульчицька і Галина Хамула.

2,000 дол. — Микола Василик у пам. о. митр. Володимира Білинського (1550 дол.)
1,550 дол. — д-р Микола і Ярослава Крижановський (1,500);
1,500 дол. — д-р Роман і Ольга Мороз (1,050 дол.);
1,050 дол. — проф. Володимир Тритяк (1,000);
по 1,000 дол. — Микола і Ольга Василик, Михайло і Ольга Бодлак, Евген і Осипа Яворський, Осип і Катерина Гуменний, Володимир і Ярослава Ціханський, Дмитро і Дарія Стасюк, Ігор і Марія Зубрицький, о Еміліян Шараневич, д-р Роман і д-р Стефанія Барановський, Михайло і Михайлина Баран, Микола і Ніна Ґайдич, Іван і Анна Ринчак, Андрій і Анна Мац, Стефан і Ольга Островський, Василь і Осипа Дудинський, Михайло і Дзвінка Чорна-Ґолія, Михайло Коцюрка, Катерина Мисько, Григорій Дуб, Братство св. Володимира в Кергонксоні, Товариство „Самопоміч" в Кергонксоні;
582.91 дол. — Мирослав і Марія Оршуляк (500);
по 500 дол. — Роман Бобяк, Дарія Барон, Стефанія Чорна, Бущак Володимир, Витвицька Дарія, Левко і Марія Мартинюк, Роман і Ольга Равлюк, Іван і Марія Паращук, Ярослав і Анна Харчишин, Йосиф і Анна Марців, Іван і Анна Ткачук, Іван Раб;
по 300 дол. — Юліян і Анна Філь, Іван і Аґнес Хоманчук;
по 250 дол. — Осип Безкоровайний, Евгенія Рубчак, Іван і Теодора Кульчицький, Володимир і Анастазія Андрух, Микола Децкий;
по 200 дол. — Іван і Марія Круг, Віктор і Ева Новицький, Онуфрій і Марія Литвин, Іван і Марія Хемій, Петро і Надія Швайка, Ярослав і Ірина Лесів, проф. Мирослав і Ірина Зелик, Іван і Ольга Самокішин, Марія Стефанишин Катерина Терлецький, Лідія Гура, Ольга Салук, Іван Панчишин, Михайло Рубич, Анна Коваль;
150 дол. — Іван і Параскевія Борис;
125 дол. — д-р Юліян і Марія Хемінець;
по 100 дол. — д-р Богдан і Ярослава Кондра, д-р Олег і Людмила Волянський, Василь І Стефанія Кучерявий, Микола і Розалія Палюх, Василь і Анна Матвійчук, Григорій і Анна Мокляк,Володимир і Стефанія Дутка, Михайло Стела Євчин, Ізидор і Роза Кормелюк, Стефан і Ґертруд Орловський, Дмитро і Силвія Кузів, Дарія Хухра, Емілія Ренер, Неоніля Кравців, Меланія Кокорудз, Галина Хамула, Андрій Лесів, Лідія Яців, Зеновія Ковальська. Роман Василик, Марія Безлер, Юрій і Ольга Грабовецький, Іван і Зеновія Бундзяк, Хор „Золотий Гомін" в Кергонксоні, Антін Шубак;
по 75 дол. — Стефанія Лукомський, Антоніна Змий, Ярослав і Галина Митрофанюк;
по 50 дол. - Павло і Корнелія Лонкевич, Володимир і Анастазія Мерещак, Іван і Віра Ґідей, Стефан і Христина Головатий, Микола і Анна Вовчук, Василь і Анна Вербовський, Микола Семанишин, Павло Чаплан, Єлесавета Обвал, Стефан Яцик;
40 дол. — Іван і Ольга Денисенко;
по 30 дол. — Микола і Марія Аврамчук, Осип і Марія Кібала; Зоя Турчин, Ігнат Салдан;
по 25 дол. — Марія Тхір, Антін й Анна Житинський;
по 20 дол. — Микола і Гелен Побурко, Григорій і Анастазія Слобода, Михайло і Стефанія Халупа , Михайло Бігун, Іванна Гошовська, Дарія Потічна, Олесь Білан, Василь Серединський;
по 10 дол. — Віра Скоп, Левко і Ірина Зиман.

В Келовні святкували 100-ліття українських поселенців у Канаді

Конґрес Українців Канади, Відділ у Келовні, вшанував перших українських поселенців у Канаді дводенним святом 5-го і 6-го вересня 1992 року. На це свято прибув з Ню Йорку Віктор Батюк, представник України до Організації Об'єднаних Націй.

У суботу, 5-го вересня, о 6-ій годині вечора відбувся святочний бенкет у готелі Кепрі з участю 250 осіб. Програмою провадив проф. Павло Стельмащук, голова Святочного Комітету і заступник голови місцевого Відділу КУК. По відспіванні „О, Канадо" о. протоієрей М. Стеценко, парох української православної церкви, провів молитву, після чого слідував тост королевій.

Проф. П. Стельмащук розказав про труднощі і страждання, які доводилося переживати нашим першим поселенцям, про холодні бідні хати, недостатню поживу, бездоріжжя і брак транспортації, лікарів, шпиталів. Багато з перших переселенців, що жили в таких умовах, померли передчасно. Але українські поселенці також спричинилися до розвитку і розбудови Канади. Мозольна праця перших поселенців розбудовувала шахти, лісову індустрію, фарми, дороги, залізниці. Українські поселенці також заслуговують на признання у ділянках науки і освіти, у дослідницькій праці, в медицині, агрокультурі і праві. Українська культура і мистецтво мають також великий вплив у Канаді і багато елементів, як, наприклад, співи, танці, писанки, вишивки вже стали частиною канадської культури.

В імені всіх українців проф. Стельмащук висловив щиру подяку Канаді за те, що вона прийняла до себе українських поселенців і дала їм свободу слова, свободу молитви, свободу науки і можливість осягнути матеріяльний добробут.

Відкриття пропам'ятної плити завершують (зліва): К.Серва, О.Романик і В.Батюк

Члени Управи Відділу біля пам'ятника.

Під час вечері і розваговї частини пригравала на бандурі Христина Чепига з Едмонтону. Її професійне і артистичне виконання глибоко вплинуло на присутніх. Таня Фенюк у прекраснім українськім строю майстерно виконала декілька танців. Вона є членом танцювального ансамблю „Зірка" у Верноні, яким керує Андріяна Малаш.

Голова місцевого Відділу Андрій Данилів подякував гостям від КУК. Він розповів про поступ, який українці зробили в Канаді, про набуття інститутів, церков та інших установ, а також подякував проф. Стельмащукові за його працю, вкладену в організування цього свята. А. Данилів нагадав, що цього року українці в Канаді святкують три ювілеї: 125-ліття Канади, 100-ліття українського поселення в Канаді і перший рік проголошення вільної України.

Привіти склали посли до провінційного парляменту : Клиф Серва, Джим Біті і Джуді Таябджі. Клиф Серва є український посол у Британській Колумбії. Д. Біті заявив на бенкеті, що його бабуня по матері народилася в Києві, отже він також частинно українець. Мер міста Келовни Джеймс Стюарт сказав, що українці зробили величезний вклад у розвиток Канади і за те їм належиться повага і шана. Він обіцяв і надалі співпрацювати і ставитися прихильно до української громади.

Після привітів проф Стельмащук прочитав короткий життєпис десятьох старших поселенців, яких вшанували на бенкаті, а Віктор Батюк вручив їм грамоти.

Бенкет закінчено молитвою, яку провів о. прот. Й. Остапович, парох української католицької церкви, а присутні відспівали „Ще не вмерла Україна" та „Боже, королеву храни".

У неділю, 6-го вересня, в парку „W.A.C. Bennett" коло міської ратуші відбувся Молебень в честь українських поселенців у Канаді. Господарем програми був д-р Микола Суховерський. Після вступного слова він попросив о. прот. М. Стеценка, пароха української православної церкви, і о. прот. Й. Остаповича, пароха української католицької церкви, відслужити Молебень. Хор, що складався з парафіян обох церков, під диригентурою Олени Новосад співав під час служби. Природа і клімат в долині Оканаган чарівні, сонце усміхалося з-за хмар — урочиста служба на відкритому повітрі надовго залишиться в пам'яті присутніх.

Коли Молебень закінчився, д-р Суховерський покликав Віктора Батюка і посла Клифа Серву відкрити пам'ятну таблицю, з таким написом: „Для вшанування 100-ліття українських піонерів у Канаді за признання їхнього вкладу в розбудову долини Оканаган провінції Британської Колюмбії і Канади відкрив таблицю Його Ексцеленція Високодостойний Віктор Батюк, амбасадор України до Об'єднаних Націй, 6-го вересня 1992 року, спонсоровано Відділом Конгресу Українців Канади в Келовні, 1891 - 1991"

По відкритті пропам'ятної таблиці д-р Суховерський розказав про символічне значення червоного кольору і червоної калини в житті українського народу і покликав Олексу Романика і Йосифа Зборовського посадити кущ калини коло великого каменя, на котрім знаходиться пропам'ятна таблиця. У цей час хор співав „Ой у лузі червона калина". Зворушлива пісня — зворушлива подія!

На закінчення д-р Суховерський покликав В. Батюка до слова, який подякував присутнім за підтримку України і висловив радість, що українська душа не завмерла в Канаді і що українці в дійсності підтримали Україну, коли тої підтримки було найбільше потрібно.

Андрій Данилів, голова Відділу КУК у Келовні, подякував всім, що брали участь в імпрезах, а особливо проф. Павлові Стельмащукові, голові Святочного комотету, завдяки якому всі імпрези випали дуже успішно. Д-р Суховерський закрив зібрання, у якому взяло участь понад 400 осіб, закликом до всіх, щоб підтримувати КУК і його роботу, вписуватися в члени та допомагати фінансово.

Сумно було розставатися з друзями, приятелями та знайомими після такого величавого святкування.

На бездоріжжях...

(Закінчення зі стор. 2)

межі людського уявлення. Чайна ложка тієї матерії важитиме на поверхні землі приблизно один більйон тонн.

Але невтронна зоря (пульсар) не становить, рекорду тягару в космосі. Цей рекорд належить концентрації матерії, що постає по розпаді величезної зорі, яку астрономи називають популярно „Чорною дірою". Вона становить межову концентрацію матерії, її передбачив Айнштайн у своїй теорії відносности. Її прийняв весь науковий світ, як теоретичну необхідність, а яку, щойно нещодавно, потвердили рентґенівські телескопи, вміщені в дослідних ракетах та сателітах.

Виявляється, що у висліді обвалу зорі, в її старшому віці та шаленого тиску матерії, її ґравітаційна енерґія може збільшитися до таких меж, що навіть світло не може крізь неї пройти та стає в'язнем. Така зоря блисне одним спалахом і більше не можна її побачити навіть найбільшим телескопом світу. А все ж таки, ця майже фантастична зоря, має потужний вплив на рух довколишніх космічних тіл і вважається тому найбільш містерійним та контроверсійним об'єктом Всесвіту.

В СОРОКОВИЙ ДЕНЬ ВІДХОДУ У ВІЧНІСТЬ

св. п. мистця професора

МИХАЙЛА МОРОЗА

6-го листопада 1992 р.

будуть відправлені

ЗАУПОКІЙНІ СЛУЖБИ БОЖІ

в церкві св. Трійці, Стетен Айленд, Н. Й. о год. 10-ій ранку, де останньо проживав покійний;
в церкві св. Юра, Ню Йорк, де від початку, прибувши до ЗСА покійний прожив 20 років;
в церкві св. Івана Хрестителю, Гантер, Н. Й.;
в церкві св. Трійці на Союзівці, Кергонксон, Н. Й.;
в церкві св. Андрія в Бавнд Бруку, Н. Дж.;
в катедрі св. Юра у Львові, де покійний жив і творив;
в Римі св. Софії і в Люрді.
в Парижі — Владика Михайло Гринчишин;
в родинному місті Пліхові, Тернопільщина, Україна;
в Космачі — Гуцульщина, Україна.

Про молитви за душу покійного, нашого найдорожчого просять —
дружина — ІРИНА
син — ІГОР

ПОДЯКА

З глибоким жалем повідомляємо, що з волі Всевишнього, в неділю, 13-го вересня 1992 р. по короткій, але тяжкій недузі відійшов у вічність

наш найдорожчий

МУЖ, БАТЬКО І БРАТ

бл. п. д-р

РОМАН СУХИЙ

народжений 10-го лютого 1914 р. в селі Салаші, повіт Рава Руська в Україні.

Похорони відбулися 19-го вересня з похоронного заведення Насевичів у Філядельфії, Па., до церкви Царя Христа, а потім на цвинтар св. Марії на Факс Чейсі, Па.

Щиру подяку складаємо о. митратові д-рові Ів. Біланичу за відслуження Парастасу, відправлення Святої Літургії в церкві, за зворушливі теплі слова про покійного та прощальні слова при гробі покійного, о. митратові Зенону Злочовському сердечно дякуємо за співучасть у відслуженні Парастасу та за теплі спомини про покійного, ще з молодечих часів, під час Тризни.

Отцеві шамбелянові Рональду Попівчакові, головному предсідникові „Провидіння" щиро дякуємо за співучасть у відслуженні Парастасу.

Промовцям: д-рові Е. Новосаду, д-рові Біликові, інж. Тодореві Ковальчину та Мідзяку сердечно дякуємо за зворушливі теплі слова про д-ра Романа Сухого. Церковному хорові під керівництвом Длябоги дуже дякуємо за гарний спів в часі похоронних відправ.

Щиро дякуємо тим, що несли домовину покійного на місце вічного спочинку та за квіти на свіжу могилу.

Найсердечніша подяка всім друзям, приятелям та знайомим за участь в похоронних відправах, за вислови співчуття, молитви і пожертви на Святі Літургії за спокій душі покійного д-ра Романа Сухого, за датки на добродійні цілі.

Згідно з призначенням жертводавців, датки були розділені в такий спосіб:

на Служби Божі	$275.00
на сироти в Україні	170.00
на Беатефікаційний Фонд Митр. Андрея Шептицького	120.00
Разом	$565.00

Щире всім спасибі складає опечалена

РОДИНА

ПОДЯКА

З волі Всевишнього дня 25-го листопада 1991 року упокоївся в Бозі

наш дорогий ТАТО, ДІДУСЬ та ПРАДІДУСЬ
св. п. сотник, учасник Визвольних Змагань УНР

Онисим Врублівський

нар. 17-го лютого 1898 р. в Сквірі на Київщині.

Цією дорогою складаємо щиру подяку всім нашим рідним, приятелям і знайомим, які письмово, телефонічно чи усно висловлювали нам співчуття та слова розради в часі нашого горя.

Дякуємо за квіти та пожертви на Служби Божі, на добродійні цілі.

Щиро дякуємо о. Женчику, настоятелю собору св. Володимира за відправлення Панахиди, Служби Божої та чин похорону.

Дякуємо хорові „Боян" за спів під час Панахиди.

Дякуємо усім комбатантам по зброї, які взяли участь в Панахиді, похороні та поминках.

Складаємо щиру подяку майорові Миколі Личику за зворушливі та теплі слова про покійного.

Дякуємо д-р Т. Тимцюрак, яка позповіла про життя покійного під час Панахиди, як рівнож на поминках.

Ще раз щира подяка усім, які відпровадили нашого найдорожчого тата, дідуся та прадідуся в його останню дорогу.

ЖЕРТВОДАВЦІ:

на БУДОВУ БОРИСО-ГЛІБСЬКОЇ УАПЦ в Києві:

по $100 — племінниця покійного Н. і О. Голі, д-р Т. і Б. Тинцюраки, правнуки покійного Юрій і Андрій Вигінні;
по 50 — паніматка Н. Білецька, Л. і В. Васиньчуки, Г. і д-р С. Коленські, С. і А. Білецькі.

На ДОПОМОГУ ЖЕРТВАМ ЧОРНОБИЛЯ:

по $50 — внуки Джуді й Андрій Врублівські, Володимир Врублівський;
по $25 — д-р Петро Вигінний і співпрацівники по праці.

На БУДІВЕЛЬНИЙ ФОНД ЦЕРКВИ СВ. АНДРІЯ в Блюмінґдел, Ілл.

по $100 — д-р Ю. і П. Сидори, І. П. Врублівські;
по $50 — С. і М. Филиповичі, Бінґо Тім.

На БІБЛІОТЕКУ СИМОНА ПЕТЛЮРИ в Парижі:

$30 — Н. Масник;
по $25 — д-р І. Целевич, Н. і Л. Кузики, Г. Харук, д-р Л. І С. Личик, Л. і В. Палій, Н. і А. Іванів, Д. і І. Менцінські;
по $20 — Ю. Оброца, д-р П. Вигінний, О. і М. Крехтяк, З. і О. Литвинишини, Н. і С. Ґоляш, С. і С. Струтинські;
по $10 — М. і Ю. Малецькі, О. і О. Заброцькі, І. і Б. Мрищуки, З. і Р. Бігуни.

Родини— ВИГІННИХ та ВРУБЛІВСЬКИХ

В Акроні відзначили першу річницю незалежности України

У неділю, 13-го вересня, українська громада Акрону, Огайо, урочисто відзначила першу річницю незалежности України.

Свято відкрила голова 7-го Відділу Союзу Українок Америки Орися Сілецька-Цибик. Присутні спільно відспівали американський і український гимни.

У програмі святкувань взяли участь три молоді члени СУА, що їздили з добродійною метою в Україну: Орися Сілецька-Цибик, Любомира Іваницька-Йолдаш та Віра Медведик-Кап. Прелегентки дуже цікаво розповіли про перебування в Україні, поділилися враженнями від побаченого. Орися, наприклад, їздила у 1990 році з танцювальним ансамблем „Каштан", Любомира побувала торік в Україні з групою піттсбурзьких лікарів-офтальмологів для надання допомоги дітям — жертвам Чорнобиля, а Віра їздила в цьому році у складі вчителів англійської мови.

Доповіді доповнювалися прозірками та відеострічками, на яких присутні побачили процес будівництва незалежної української держави.

Сальвина Іваницька

МОСТИВ УКРАЇНІ ДОРОГУ

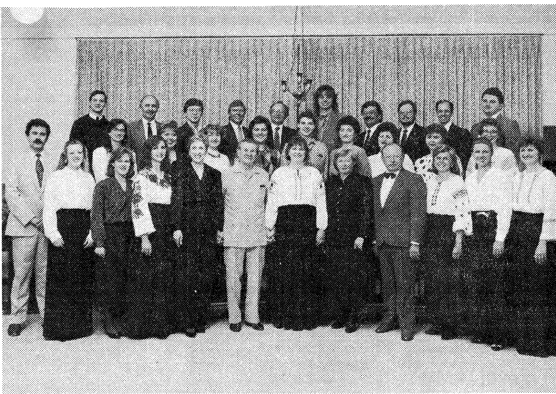
(Закінчення зі стор. 2)

була невідома. Ходили чутки, що 1937 року запроторено на Колиму, згідно з іншою версією — корабель з в'язнями, — в тому і Рудницьким, — затопили в Білому морі.

Після промови М.Ґорбачова в листопаді 1987 року, в якій він заявив, що при ЦК КПСС у Москві створено комісію для реґабілітації сталінських жертв, дочка С. Рудницького, Емілія (жила тоді в Чехії) звернулася з проханням про реґабілітацію її батька. Комісія виснила, що після додаткового слідства матеріялів з 1930—40 років, трійка НКВД Ленінградської области притягнула Рудницького до кримінальної відповідальности і що він помер у жовтні 1937 року (однак місця його поховання не вдалося встановити). Комісія ствердила, що всі закиди проти нього було вигадані і його реґабілітовано...

В останніх роках вийшли друком перші два томи „Географічна Енциклопедія України" (букви „А—Ж" і „З—О", Київ 1989, 1990), з яких заносить ще духом совєтської наукової доктрини... Надіймося, що в третьому томі редактори енциклопедії представлять академіка Степана Рудницького в правдивому світлі як великого і заслуженого борця за гідне місце України в світі.

XVII-ий Семінар хорових диригентів

Учасники семінару хорових диригентів і викладачі

В Едмонтоні відбувся XVII-ий Семінар хорових диригентів, присвячений 100-літтю поселення українців у Канаді. Семінар відбувався від 9-го до 23-го серпня 1992 року в приміщенні Інституту св. Івана, організатором якого було Українське Музичне Товариство Альберти. Незаперечним фактом є, що хорове мистецтво відіграло важливу ролю в збереженні нашої ідентичности та розвитку музичної культури українського поселення в Канаді. Церковні хори, громадські, молодечі, шкільні ще й сьогодні є невід'ємною частиною діяльности наших громад. На зміну давнім диригентам-піонерам, які своєю багатогранною працею керівника хору, інструктора танців, учителя рідних шкіл заложили тривалу базу української культури в Канаді, приходять молоді, музично талановиті диригенти, які на хорових семінарах набувають знання нового репертуару, специфіки української пісні та її виконання.

Програма цьогорічного семінару включала теми, повязані з диригентським мистецтвом, практичне диригування, але й теж теми, які віддзеркалювали довголітню хорову діяльність українського поселення в Канаді: „Історія та розвиток української музики в Канаді", „Українсько-канадські композитори та їхня творчість", „Творці українсько-канадської спадщини (творці, виконавці)". Кожного року учасники семінару мають нагоду працювати над десятком нових творів української музики різного жанру. Цього року включено теж твори українсько-канадських композиторів, а на кінцевому концерті, „Вечорі диригентів", виконано „Колискову" Сергія Яременка, „Сосонька" Зенона Лавришина. З інших творів виконано: Артема Веделя — „Ти моя кріпость, Господи" (концерт), Миколи Лисенка — „За сонцем хмаронька пливе" (вокальний квартет), Миколи Леонтовича — „Як не женився" (нар. пісня), Пилипа Козицького — „Була в багача" (нар. пісня), Георгія Майбороди — „Спадають роси" (сл. А. Ющенка), Володимира Губи — „Боже, спаси" (II, част. духового диптиху), Мирослава Скорика — „Гріє сонечко" (III част. кантати „Весна", сл. І. Франка), Валерія Кікти — у виконанні фортепіяно і синтезатора.

В цьогорічному семінарі взяли участь 15 учасників, зокрема з Едмонтону: Єлисавета Андерсон, Марія Дитиняк, Орися Олійник, Мирослава Загарія, Ірина Шмігельська, Маланка Гладуневич, Ірина Тарнавська, Леся Погорецька, Наталка Дерев'янка; з інших місцевостей: Орися Ерманттрант — Ллойдмінстер, Леся Кульчицька-Калгарі, Брат Атанас МекВей — Вінніпеґ, Наталка Колач — Торонто, Марія Гарасимович-Олинець — Ню Йорк, Маркіян Комічак — Парма. Дванадцять хористів різних едмонтонських хорів (А. Гладишевський, Н. Горняткевич, Є. Дерев'янка, П. Дерев'янка, П. Каліта, Л. Маркевич, Л. Пастушенко, Р. Петрів, Р. Прийма, Т. Слабий, О. Талпаш, Г. Тхорик) доповнювали семінарний хор, ставши хоровою лябораторією, з якою семінаристи практично працювали над своїми творами.

Головним викладачем та відповідальним за програму навчання був маєстро Володимир Колесник (Торонто), викладачами окремих тем: — М. Дитиняк, Є. Андерсон, І. Шмігельська, С. Яременко. Користаючи з можливости спілкування нашої спільноти з незалежною Україною, цього року запрошено на викладача спеціяльних тем маєстра Івана Гамкала, диригента Державного театру опери й балету в Києві, викладача диригування та хорового аранжування в Інституті Культури в Києві. Піяністами-концертмайстрами семінару були Тарас Філенко з Києва, Сильвія Тейлор та Ірина Тарнавська з Едмонтону.

Сімнадцятилітня діяльність наших семінарів своєю солідною і цікавою програмою здобула собі добру опінію серед музичних кіл Канади, Америки, Австралії. Цього року вперше про наші семінари були обширні інформації в пресі України, зокрема в київських газетах „Культура і життя" і „Голос України". До нашого товариства надійшли листи зі Львова, Дрогобича, Житомира, Дніпропетровського від хорових диригентів, з дуже похвальними оцінками праці семінарів, програми навчання, репертуару, з великим бажанням особисто взяти участь в семінарах, якщо була б на це фінансова спроможність. Всі ці листи і відгуки морально підтримують організаторів семінарів, заохочують до продовження цієї корисної праці для нашої культури, одначе без фінансової підтримки громадських організацій неможливо було б успішно переводити ці семінарі. Українське Музичне Товариство Альберти складає щиру подяку організаціям, які розуміють важливість музичної культури для української спільноти, своєю кожночасною фінансовою допомогою значною мірою сприяють організуванню семінарів. Серед них — Українсько-канадська Фундація ім. Тараса Шевченка, Братство Взаємної Помочі св. Івана, Братство Українців Католиків Канади, Дирекція Дому Української Молоді, Фундація Тисячоліття Хрещення України, Альбертський Український Канадський Комітет Століття при Конгресі Українців Канади.

Сподіємося, що при дальшій фінансовій допомозі громадських організацій і безкорисній, жертвенній праці організаторів семінарів, членів Українського Музичного Товариства Альберти, зможемо продовжувати цю корисну працю для збереження та збагачення української музичної культури. Майбутній семінар відбудеться 8-го — 22-го серпня 1993 року в приміщенні Інституту св. Івана, про докладніші інформації просимо звертатися: Ukrainian Choral Conductors Seminar 11728-97 Street Edmonton, Alberta, T5G 1Y2 Canada, tel.: (401) 474-9774.

Марія Дитиняк

СПОРТОВІ ВІСТІ

Редагує Омелян Твардовський

УСВТ „Ч. Січ" — Ню Джерзі „Прайд" СК 2:1

Продовжуються ігри за чемпіонат вищої дивізії (офіційно її звуть напівпрофесійною) в Ґарден Стейт лізі. В неділю, 18-го жовтня ц. р. пройшли змагання п'ятої з черги рунди. „Ч. Січ" зустріла у себе на площі Фарчерс Ґров новика дивізії, клюб Ню Джерзі „Прайд", в складі якого майже вповні виступають колишні професіонали з країн Латинської Америки: Уругваю, Параґваю, Бразилії. Після відбутих чотирьох змагань цей клюб займає досить пристойне четверте місце в показнику табелі ігор.

Незважаючи на високу репутацію суперників, „січовики" розпочали зустріч в бойовому настрої і вже від перших хвилин перенесли гру на половину гостей. Швидко, вже в 3-ій хвилині, господарі вели: 1:0, що його здобув з карного стрілу Борецький, після того як його підкосив на карному полі оборонець гостей. Заохочені таким збігом обставин, наші футболісти продовжували свої швидкі й продумані атаки, примушуючи суперників до більш дефензивної гри. В 21-ій хвилині, після кількох інших добрих можливостей, врешті пописався вихованець Спортової Школи „Ч. Січі" Гриць Сергіїв, який влучно використав подачу Борецького, примусивши воротаря „Прайд" до капітуляції — 2:0. Близько перед кінцем половини гості провели кілька гарних контр атак, в одній з яких заробили на карний стріл, з якого знизили вислід 2:1. Були сподівання, що „свою гру" покажуть імениті суперники після перерви. До певної міри так воно і було, але за винятком окремих моментів вони не зуміли цілком захопити ініціятиву. В свою чергу „січовики" не обмежувалися до „глухої" оборони, а радше при кожній можливості проводили швидкі контратаки, чим відтяжували свою оборону і воротаря. Завдяки тій влучній тактиці вислід зустрічі так і залишився незмінним — 2:1.

Склад „Ч. Січі": Хамуляк, Торій, Кохановський, П. Палівода, Прайс, Я. Твардовський, Сергіїв, Борецький, Мигало, Лясота, Науменко. Провідник Михайло Палівода.

(от)

УСК Ню Йорк — Мангеттен Кікерс СК 0:3

У чергових змаганнях за чемпіонат II дивізії Космополітальної ліги, що відбулися в неділю, 11-го жовтня, перша дружина УСК зазнала поразки вислідом — 0:3. Вже до перерви „Кікерси" вели 2:0. Мали можливості здобути голі теж наші футболісти, одначе м'яч не долітав до цілі.

В другій половині наші футболісти виявили багато зусиль і завзяття в грі і створили знову кілька критичних ситуацій під воротами суперників, але успіху не досягнули. В свою чергу „Кікерси" зуміли встановити вислід зустрічі 3:0. Після цих змагань УСК займає останнє місце в показнику табелі ігор II дивізії, група „Сині".

С. К.

ВІСТІ З УКРАЇНИ

Київське „Динамо" зустрінеться з „Андерлехтом"

Елімінувавши у двох зустрічах за Чашу Европи відомий клюб „Рапід" з Австрії, українські футболісти у черговій рунді зустрінуть славний клюб „Андерлехт" з Бельгії. В складі київського клюбу виступають: Мартіненкас, Алексаченков, Ребров, Цвейба, Дем'яненко, Шматоваленко, Ковалець, Яковенко, Панкратьєв, Заєць, Анненков, Леоненко, Шкапенко.

Навчально-меторичне об'єднання

При Міністерстві у справах молоді і спорту України створено навчально-методичне об'єднання з фізкультурної науки та освіти. Основна мета діяльности об'єднання — методична і матеріяльна підтримка наукових досліджень, які ведуться в Україні в галузі фізичної культури і спорту: створення нових навчальних програм плянів для закладів фізичної культури та спорту, організація поетапної підготовки спеціялістів за системою школа — технікум — інститут, видання посібників українською мовою для навчальних закладів фізичної культури. Ще у минулому році при Київському інституті фізкультури відкрито докторантуру для підготовки кадрів найвищої кваліфікації.

Міністерство у справах молоді і спорту України додаткого виділило Кримському республіканському спортовому Комітетові 16.5 млн. карбованців на будівництво фізкультурно-оздоровчого комплексу олімпійської резерви та басейну „Спартак"

Подав (от)

УСЦАК — „Фонд для відродження спорту в Україні"

(продовження збірки — від 5-го вересня до 15-го жовтня)

Додаткова збірка проведена в Ню Йорку (збірщик „УСК" — Т. Шеснюк):

200 дол.: Євген Голюка (з окремої збірки), 100 дол.: В. Шмотолоха, 50 дол.: Зенон Черник, 25 дол.: Юрій Микитин, Р. Костюк, 20 дол.: Т. Малиняк, 10 дол.: Олена Костецька, 5 дол.: І. Ясельський, Е. Комарницький. Разом: 440 дол.

Друга листа збірки в Клівленді, проведена УАСТ „Львів" (збірщик Г. Комарницький, секретар Іван Росул).

100 дол.: Григорій Комарницький, 50 дол.: д-р Любомир Бородайко, Стефан Сивий, Стефан Гіщинський, Терентій Єзерський, 30 дол.: д-р Михайло Лялюк, 25 дол.: д-р Ярослав Мигайчук, Василь Лагошняк, 20 дол.: мгр Василь Ліщинський, Петро Бауко, Василь Лаврів, Володимир Возняк, Осип Сокіл, Дмитро Ванкевич, Михайло Міськевич, Микола Зінько, 10 дол.: Іван Сліпець. Разом: 550 дол.

Окремо зложили: 100 дол.: Прокіп Пікулович, Мирон Наваринський, 50 дол.: Осип Фіріщак, 25 дол.: Сергій Сахарук, Любомир Мізь.

Управа УСЦАК складає всім жертводавцям щире українське спасибі! А провідним — активним спортовим Товариствам і їхнім управам висловлює велике признання й подяку за діловоорганізаційну співпрацю і спортову дисципліну. До вищенаведених належать: УСК „У С К" — Ню Йорк, УАСТ „Леви", УАСТ „Крила" — Чикаго, УАСТ „Львів" — Клівленд, УСВТ „Чорноморська Січ" — Ню арк.

Збірка далі продовжується, бо потреби України, з огляду на вже самостійні виступи на міжнародних аренах, зростають й потрібно більше фінансів.

Чеки просимо виставляти на: USCAK—Fund for the Rebirth of Sports in Ukraine і слати їх на адресу: USCAK, 698 Sanford Avenue, Newark, N. J. 07106.